

◀ بنیاد آموزش ملی از پایه هفتم تا کنکور (ارشد تا دکترا) ▶

- ✓ فیلم تدریس اساتید پروازی و بزرگ کشوری در همه دروس
- ✓ جزوه تدریس منطبق بر فیلم آموزشی همان اساتید
- ✓ دانلود فایل پی دی اف دفترچه کنکور با پاسخنامه تشریحی در سه رشته: تجربی، ریاضی و انسانی به صورت کاملاً رایگان
- ✓ دانلود فایل pdf نمونه سوالات امتحانی دی و خرداد ماه با پاسخنامه تشریحی به صورت کاملاً رایگان

• خدمات ارائه شده توسط بنیاد آموزش ملی:

- ۱- فیلم و جزوه تدریس همه دروس دهم، یازدهم و دوازدهم در هر سه رشته تجربی، ریاضی و انسانی توسط اساتید پروازی و بزرگ کشوری
- ۲- فیلم و جزوه تدریس همه دروس هفتم، هشتم و نهم توسط معلمان تیزهوشان به صورت کاملاً رایگان در سایت و اپلیکیشن قابل استفاده است.
- ۳- فیلم و جزوه تدریس زبان تخصصی در مقطع ارشد و دکترا و همچنین آزمون استخدامی توسط استاد بزرگ کشوری صورت گرفته است.
- ۴- فیلم و جزوه آموزشی گروه آزمایشی هنر و زبان

نام آموزش ملی را به فارسی در گوگل جستجو کنید.

آموزش ملی

پاسخنامه تشریحی

آزمون اختصاصی (سراسری) ورودی دانشگاه ها و
مؤسسات آموزش عالی کشور - ۱۴۰۴

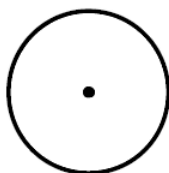
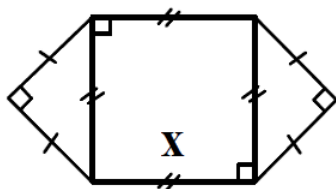
گروه آزمایشی علوم انسانی
نوبت اول اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ (دفترچه شماره یک)

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ گویی	ملاحظات
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	۸۰ سوال ۸۵ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه	
۴	روان شناسی	۱۵	۶۶	۸۰		

ریاضی

سوال ۱- اگر شعاع دایره شکل زیر برابر $\frac{1}{\sqrt{2\pi}}x$ و مجموع مساحت های دو شکل برابر ۱۶ باشد، محیط

دایره کدام است؟

(۱) $\sqrt{\pi}$

(۲) $2\sqrt{\pi}$

(۳) $3\sqrt{\pi}$

(۴) $4\sqrt{\pi}$

۱- پاسخ گزینه ۴

شکل داده شده از یک مربع به ضلع x و دو مثلث قائم الزاویه متساوی الساقین با وتر x تشکیل شده است. مساحت مربع برابر x^2 است. حال فرض میکنیم ضلع قائمه مثلث ها برابر y باشد. با توجه به رابطه فیثاغورس، ابتدا مقدار y را بر حسب x و سپس مساحت یک مثلث را بر حسب x به دست می آوریم:

$$x^2 = y^2 + y^2 \Rightarrow x^2 = 2y^2 \Rightarrow y^2 = \frac{x^2}{2}$$

$$\text{مساحت مثلث قائم الزاویه} = \frac{y \times y}{2} = \frac{y^2}{2} \xrightarrow{y^2 = \frac{x^2}{2}} S_{\text{مثلث}} = \frac{\frac{x^2}{2}}{2} = \frac{x^2}{4}$$

$$\text{مساحت دایره} = \pi \left(\frac{1}{\sqrt{2\pi}} x \right)^2 = \pi \times \frac{x^2}{2\pi} = \frac{x^2}{2}$$

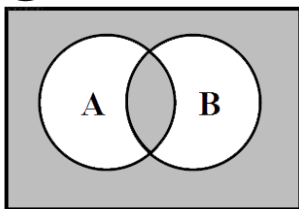
$$\text{مساحت کل} = \underbrace{2 \left(\frac{x^2}{4} \right)}_{\text{مساحت دو مثلث}} + \underbrace{x^2}_{\text{مساحت مربع}} + \underbrace{\pi r^2}_{\text{مساحت دایره}}$$

$$\Rightarrow \text{مساحت کل} = \frac{x^2}{2} + x^2 + \pi r^2 = 2x^2 \xrightarrow{\text{طبق فرض}} 2x^2 = 16 \Rightarrow x^2 = 8 \Rightarrow \begin{cases} x = \sqrt{8} \checkmark \\ x = -\sqrt{8} \text{ غ ق} \end{cases}$$

$$\text{محیط دایره} = 2\pi r = 2\pi \left(\frac{1}{\sqrt{2\pi}} \times \sqrt{8} \right) = 4\sqrt{\pi}$$

سوال ۲- با توجه به نمودار ون زیر، مجموعه سایه زده شده کدام است؟

U

(۱) $(A \cup B)'$

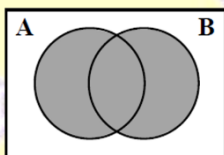
(۲) $(A' \cap B')'$

(۳) $(A \cup B)' \cap (A' \cup B)$

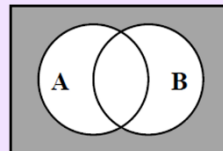
(۴) $(A' \cup B') \cup (A \cap B)$

۲- پاسخ گزینه ۳

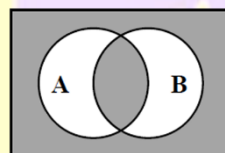
برای هر گزینه، پیشامد داده شده را هاشور میزنیم تا جواب مسئله به دست آید.

(۲) $(A' \cap B')'$: نادرست

(۱) $(A \cup B)'$: نادرست

(۳) $(A \cup B)' \cap (A' \cup B)$: درست

(۴) عبارت داده شده را ساده میکنیم:

$$(A' \cup B') \cup (A \cap B) = (A \cap B)' \cup (A \cap B) = S \quad (\text{نادرست})$$

سوال ۳- مجموع معکوس دو مضرب متوالی عدد ۵ برابر $\frac{1}{6}$ است. اگر a مجموع آن دو عدد باشد، مجموع ارقام a کدام است؟

۹ (۴)

۸ (۳)

۷ (۲)

۶ (۱)

۳- پاسخ گزینه ۲

اگر عدد کوچکتر را x در نظر بگیریم، مضرب بعدی ۵ برابر $x + 5$ می‌باشد و معکوس آنها به صورت $\frac{1}{x}$ و $\frac{1}{x+5}$ است. حال طبق فرض سوال داریم:

$$\frac{1}{x+5} + \frac{1}{x} = \frac{1}{6} \rightarrow \frac{x+5+x}{x^2+5x} = \frac{1}{6} \rightarrow \frac{2x+5}{x^2+5x} = \frac{1}{6} \rightarrow x^2+5x = 12x+30 \rightarrow x^2-7x-30=0$$

$$\Rightarrow (x-10)(x+3)=0 \Rightarrow \begin{cases} x=10 \checkmark \\ x=-3 \times \end{cases}$$

بنابراین دو عدد مورد نظر ۱۰ و ۱۵ هستند:

$$10+15=25 \xrightarrow{\text{مجموع ارقام}} 2+5=7$$

سوال ۴- اگر تابع f به هر عدد حقیقی، دو برابر مکعب همان عدد، منهای ۳ را نسبت دهد، حاصل $f(\sqrt[3]{4}) - f(\frac{1}{\sqrt[3]{4}})$ کدام است؟

۷/۵ (۴)

۲/۵ (۳)

-۲/۵ (۲)

-۷/۵ (۱)

۴- پاسخ گزینه ۴

ابتدا با توجه به فرض سوال، ضابطه تابع را به دست می‌آوریم. عدد حقیقی را برابر با x در نظر می‌گیریم. مکعب آن برابر با x^3 و دو برابر آن $2x^3$ میشود، در نتیجه داریم:

$$f(x) = 2x^3 - 3$$

$$\begin{cases} f(\sqrt[3]{4}) = 2(\sqrt[3]{4})^3 - 3 = 2 \times 4 - 3 = 5 \\ f(\frac{1}{\sqrt[3]{4}}) = 2(\frac{1}{\sqrt[3]{4}})^3 - 3 = \frac{2}{4} - 3 = \frac{1}{2} - 3 = -\frac{5}{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{عبارت خواسته شده} = 5 - (-\frac{5}{2}) = \frac{15}{2} = 7.5$$

سوال ۵- اگر رابطه $f = \{(-1, 1 - 2a^2), (a^2 - 3b, 2a + b + 1), (a + 6b, 4b^2 - a)\}$ تابع

همانی باشد، مقدار $b - a$ کدام است؟

$-\frac{1}{2} (4)$

$-\frac{3}{2} (3)$

$\frac{1}{2} (2)$

$\frac{3}{2} (1)$

۵- پاسخ گزینه ۱

در نمایش زوج مرتبی تابع همانی، در هر زوج مرتب، مولفه های اول و دوم برابرند پس:

$$-1 = 1 - 2a^2 \rightarrow 2a^2 = 2 \rightarrow a^2 = 1 \rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ a = -1 \end{cases}$$

حال $a = 1$ را در زوج مرتب دوم جایگذاری میکنیم:

$$(1 - 3b, 3 + b) \xrightarrow{f \text{ همانی}} 1 - 3b = 3 + b \rightarrow -4b = 2 \rightarrow b = -\frac{1}{2}$$

با جایگذاری مقادیر $a = 1$ و $b = -\frac{1}{2}$ در زوج مرتب سوم داریم: $(1 - 3, 1 - 1) = (-2, 0)$

با وجود زوج مرتب $(-2, 0)$ ، تابع f همانی نمیشود. پس این جواب قابل قبول نیست. حال به ازای $a = -1$ در زوج مرتب دوم داریم:

$$(1 - 3b, b - 1) \xrightarrow{f \text{ همانی}} 1 - 3b = b - 1 \rightarrow -4b = -2 \rightarrow b = \frac{1}{2}$$

به ازای $a = 1$ و $b = -\frac{1}{2}$ ، زوج مرتب سوم به صورت $(2, 2)$ میشود و جواب به دست آمده قابل قبول است، بنابراین:

$$b - a = \frac{1}{2} - (-1) = \frac{3}{2}$$

سوال ۶- تابع $f : A \rightarrow B$ که در آن B مجموعه ای تک عضوی را در نظر بگیرید. اگر $a \in A \cap B$ و $f\left(\frac{1}{a}\right) = \frac{f(1)}{f(a)} - a$ باشد، کدام مورد قطعاً درست است؟

$2 \in A$ (۴)

$3 \in A$ (۳)

$2 \in A$ (۲)

$3 \in A$ (۱)

۶- پاسخ گزینه ۲

چون مجموعه B تک عضوی است پس برد تابع داده شده، تک عضوی بوده و f یک تابع ثابت است. از طرفی چون $a \in (A \cap B)$ است، پس ضابطه تابع ثابت f برابر با $f(x) = a$ بوده و داریم:

$$f\left(\frac{1}{a}\right) = \frac{f(1)}{f(a)} - a \rightarrow a = \frac{a}{a} - a \xrightarrow{a \neq 0} a = 1 - a \rightarrow 2a = 1 \rightarrow a = \frac{1}{2}$$

در رابطه داده شده، $f\left(\frac{1}{a}\right)$ تعریف شده است پس $f(2)$ تعریف شده است. یعنی قطعاً $2 \in A$ بوده و گزینه ۲ پاسخ است.

سوال ۷- می خواهیم از یک رشته سیم به طول ۱۰۰، یک مستطیل به اضلاع $\frac{a}{2}$ و $2x$ بسازیم به طوری که مساحت آن ماکسیمم شود، مقدار x کدام است؟

$6/25$ (۴)

$12/5$ (۳)

25 (۲)

50 (۱)

۷- پاسخ گزینه ۳

با توجه به فرض سوال داریم:

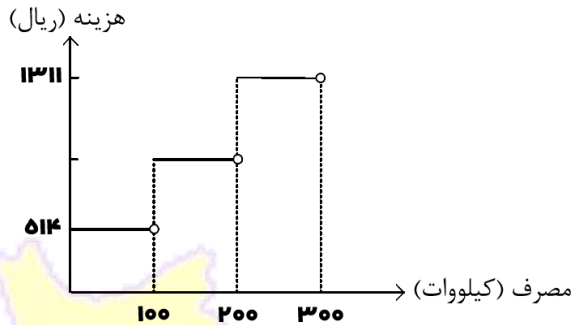
$$\text{محیط مستطیل} = 2\left(\frac{a}{2} + 2x\right) = 100 \rightarrow a + 4x = 100 \rightarrow a = 100 - 4x \quad (*)$$

$$S = \frac{a}{2} \times 2x = ax \xrightarrow{(*)} S = (100 - 4x)(x) \rightarrow S = -4x^2 + 100x$$

بیشترین مقدار S به ازای طول راس سهمی به دست می آید:

$$\left(\text{راس سهمی}\right) x = \frac{-100}{2(-4)} = \frac{100}{8} = 12/5$$

سوال ۸- نمودار پلکانی هزینه برق مصرفی در یک دوره در زیر رسم شده است. اگر هزینه مصرفی مازاد بر ۱۰۰ تا ۲۰۰ (کیلووات ساعت) ۶۱۵۰ تومان باشد، هزینه کل برق مصرفی در این دوره چند ریال است؟

(۱) ۲۴۰

(۲) ۲۴۴

(۳) ۲۵۰

(۴) ۲۵۴

۸- پاسخ گزینه ۲

ابتدا مقدر ۶۱۵۰ تومان را به ریال تبدیل میکنیم که همان مساحت مستطیل وسطی است. از طرفی هزینه برق مصرفی برابر مجموع مساحت مستطیل ها است. در نتیجه: ریال ۶۱۵۰۰ = تومان ۶۱۵۰

$$\text{هزینه برق مصرفی} = \underbrace{۱۰۰ \times ۵۱۴}_{\text{پله اول}} + \underbrace{۶۱۵۰۰}_{\text{پله دوم}} + \underbrace{(۳۰۰ - ۲۰۰) \times ۱۳۱۱}_{\text{پله سوم}} = ۵۱۴۰۰ + ۶۱۵۰۰ + ۱۳۱۱۰۰ = ۲۴۴۰۰۰$$

بنابراین هزینه کل برق مصرفی برابر ۲۴۴ هزار ریال است.

سوال ۹- در یک نمودار حبابی، سه تایی مرتب (a, b, c) مربوط به حبابی به شعاع $\frac{2}{\sqrt{\pi}}$ است. کدام مورد در خصوص مختصات این حباب می تواند درست باشد؟

(۱) $(۴, ۴, ۴)$

(۲) $(۲, ۲, ۲)$

(۳) $(۴\sqrt{\pi}, ۴\sqrt{\pi}, ۴\sqrt{\pi})$

(۴) $(\frac{2}{\sqrt{\pi}}, \frac{2}{\sqrt{\pi}}, \frac{2}{\sqrt{\pi}})$

۹- پاسخ گزینه ۱

هر نقطه یا دایره در نمودار حبابی، در واقع یک سه تایی مرتب به صورت (v_1, v_2, v_3) را مشخص میکند که در آن داریم:

v_1 : موقعیت نقطه روی محور افقی v_2 : موقعیت نقطه روی محور عمودی v_3 : اندازه نقطه (مساحت دایره)

متغیر سوم در نمودار حبابی متناسب با مساحت ایره ها یا متناسب با توان دوم شعاع یا قطر دایره هاست

$$\frac{\text{متغیر سوم } A}{\text{متغیر سوم } B} = \frac{\text{مساحت دایره } A}{\text{مساحت دایره } B} = \frac{S_A}{S_B} = \frac{r_A^2}{r_B^2} \rightarrow \text{مساحت دایره} = \pi r^2 = \pi \left(\frac{2}{\sqrt{\pi}}\right)^2 = \pi \times \frac{4}{\pi} = 4$$

سوال ۱۰- دانش آموزی معادله « $x - 2 = 2$ » با استدلال زیر حل کرده است. ایراد این استدلال در کدام گام است؟

(۱) یکم $(x - 2)(x - 5) = 2(x - 5)$ (اول)

(۲) سوم $x^2 - 7x + 10 = 2x - 10$ (دوم)

(۳) پنجم $(x^2 - 7x + 10) - (x - 6) = (2x - 10) - (x - 6)$ (سوم)

(۴) ششم $x^2 - 8x + 16 = x - 4$ (چهارم)

(پنجم) $\frac{(x - 4)^2}{(x - 4)} = \frac{(x - 4)}{(x - 4)}$

(ششم) $x - 4 = 1$

(هفتم) $x = 5$

۱۰- پاسخ گزینه ۳

نکته: زمانی میتوانیم یک عبارت را از صورت و مخرج یک کسر ساده کنیم که آن عبارت مخالف صفر باشد.
در گام پنجم اگر $x = 4$ باشد، مقدار $x - 4$ برابر صفر میشود و چون این عبارت در مخرج کسر قرار دارد، طبق نکته، نمیتوانیم آن را از صورت و مخرج ساده کنیم. پس در گام پنجم دچار اشتباه شده است.

سوال ۱۱- اگر گزاره $r \Rightarrow (q \vee \sim p)$ نادرست باشد، آنگاه کدام گزاره زیر با آن هم ارزش است؟

(۱) $r \Rightarrow p$ (۲) $p \Rightarrow r$ (۳) $q \Rightarrow p$ (۴) $p \Rightarrow q$

۱۱- پاسخ گزینه ۴

گزاره شرطی فقط در حالتی نادرست است که گزاره مقدم درست و گزاره تالی نادرست باشد: $\frac{r}{T} \Rightarrow \frac{(q \vee \sim p)}{F} = F$

از طرفی گزاره فصلی $q \vee \sim p$ فقط در حالتی نادرست است که هر دو گزاره q و $\sim p$ نادرست باشند. یعنی q نادرست و p درست باشد پس: $r \equiv T, q \equiv F, p \equiv T$. حال گزینه هارا بررسی میکنیم:

(۱) $(T \Rightarrow T) \equiv T$ (۲) $(T \Rightarrow T) \equiv T$ (۳) $(F \Rightarrow T) \equiv T$ (۴) $(T \Rightarrow F) \equiv F$

سوال ۱۲- دو مجموعه $A = \{3x_1 - 5, 3x_2 - 5, \dots, 3x_r - 5\}$ عضو و $B = \{\frac{x_1+4}{5}, \frac{x_2+4}{5}, \dots, \frac{x_r+4}{5}\}$ را در نظر بگیرید. اگر میانگین اعضای مجموعه A برابر ۱۳ باشد، میانگین اعضای مجموعه B برابر ۱۳ باشد، میانگین اعضای مجموعه B کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴) ۶

۱۲- پاسخ گزینه ۲

هر تغییری که روی داده ها به طور یکسان انجام شود، همان تغییر روی میانگین داده ها نیز اعمال میشود. پس ابتدا مشخص میکنیم که داده های B چگونه از داده های A به دست می آید:

$$3x - 5 \xrightarrow{+5} 3x \xrightarrow{\times \frac{1}{3}} x \xrightarrow{+4} x + 4 \xrightarrow{\times \frac{1}{5}} \frac{x + 4}{5}$$

حال همین تغییرات را روی میانگین داده ها یعنی $\bar{x}_A = 13$ انجام میدهیم:

$$13 \xrightarrow{+5} 18 \xrightarrow{\times \frac{1}{3}} 6 \xrightarrow{+4} 10 \xrightarrow{\times \frac{1}{5}} 2 \Rightarrow \bar{x}_B = 2$$

سوال ۱۳- انحراف معیار ۳۰ داده آماری که ۱۰ درصد آنها با میانگین برابر است، ۳ می باشد. اگر داده های برابر میانگین را از کل داده ها کنار بگذاریم، واریانس های باقیمانده کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۵ (۳) ۹ (۴) ۱۰

۱۳- پاسخ گزینه ۴

واریانس داده ها برابر مجذور انحراف معیار است. بنابراین برای ۳۰ داده داریم: $\sigma^2 = 9$

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_r - \bar{x})^2}{30} = 9 \Rightarrow (x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_r - \bar{x})^2 = 270$$

تعداد کل داده ها ۳۰ تا و درصد آنها ۳، داده میشود. حال فرض میکنیم که سه داده x_{28} و x_{29} و x_{30} با میانگین داده ها برابر باشند:

$$x_{28} = x_{29} = x_{30} = \bar{x} \Rightarrow (x_{28} - \bar{x})^2 = (x_{29} - \bar{x})^2 = (x_{30} - \bar{x})^2 = 0$$

بنابراین واریانس ۲۷ داده باقیمانده برابر است با:

$$\sigma_{\text{جدید}}^2 = \frac{270}{27} = 10$$

سوال ۱۴- داده های ۸، ۹، ۶، ۳، ۸، ۱، ۴، ۷، a ، درآمد ماهانه کارمندان یک اداره بر حسب میلیون تومان است. اگر مقدار خط فقر از دو روش میانگین و میانه برابر باشد، چند کارمند زیر خط فقر قرار دارند؟

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۴- پاسخ گزینه ۳

ابتدا داده هارا به غیر از a از کوچک به بزرگ مرتب میکنیم: ۱، ۳، ۴، ۶، ۷، ۸، ۸، ۹

تعداد داده ها با در نظر گرفتن داده a ، ۹ تا و فرد است. پس میانه برابر ۶ یا ۷ یا خود a است.

حال میانگین داده ها را بدست می آوریم:

$$\bar{x} = \frac{a + 46}{9}$$

چون خط فقر بر حسب میانه و میانگین برابر است، پس:

$$\bar{x} = \text{میانه} \Rightarrow \begin{cases} \frac{a + 46}{9} = 6 \rightarrow 54 = a + 46 \rightarrow a = 8 \quad \times \text{ (غیر قابل قبول، چون میانه برابر با ۷ میشود)} \\ \frac{a + 46}{9} = 7 \rightarrow 63 = a + 46 \rightarrow a = 17 \rightarrow \text{میانه} = 7 \quad \checkmark \text{ (قابل قبول)} \\ \frac{a + 46}{9} = a \rightarrow 9a = a + 46 \rightarrow a = \frac{46}{8} \quad \times \text{ (غیر قابل قبول، چون میانه برابر با ۶ میشود)} \end{cases}$$

$$\text{خط فقر: } \frac{\bar{x}}{2} = \frac{\text{میانه}}{2} = \frac{7}{2} = 3.5$$

بنابراین ۲ نفر زیر خط فقر قرار دارند و گزینه ۳ پاسخ است.

سوال ۱۵- با حروف کلمه «آموزشی» چند کلمه ۶ حرفی بدون تکرار حروف می توان نوشت به طوری که هیچ حرف نقطه داری قبل از «آ» ظاهر نشود؟ (بدون توجه به معنی)

۲۴۰ (۴)

۲۱۶ (۳)

۱۸۰ (۲)

۱۵۶ (۱)

۱۵- پاسخ گزینه ۲

باتوجه به اینکه دو حرف بی نقطه «م» یا «و» میتوانند قبل از «آ» قرار گیرند ، پس جایگاه حرف «آ» یکی از حالت های زیر میتواند باشد:

$$\underline{5} \times \underline{4} \times \underline{3} \times \underline{2} \times \underline{1} \times \bar{1} = 5! = 120$$

(۱) حرف اول باشد :

$$\underline{4} \times \underline{3} \times \underline{2} \times \underline{1} \times \bar{1} \times \underline{2} = 48$$

م یا و

(۲) حرف دوم باشد :

$$\underline{3} \times \underline{2} \times \underline{1} \times \bar{1} \times \underline{2} \times \underline{1} = 12$$

(۳) حرف سوم باشد :

$$120 + 48 + 12 = 180$$

طبق اصل جمع داریم :

سوال ۱۶- هر یک از اعداد دو رقمی را که می توان با ارقام ۱، ۲، ۳ و ۴ نوشت، روی کارت هایی مینویسیم و پس از مخلوط کردن کارت ها، یک کارت را به طور تصادفی خارج می کنیم، با کدام احتمال عدد روی کارت مضرب ۴ یا ۶ است؟

$$\frac{1}{4} \text{ (۴)}$$

$$\frac{3}{8} \text{ (۳)}$$

$$\frac{5}{16} \text{ (۲)}$$

$$\frac{7}{16} \text{ (۱)}$$

۱۶- پاسخ گزینه ۲

$$n(S) = 4 \times 4 = 16$$

ابتدا $n(S)$ را به دست می آوریم (تکرار مجاز است):

حال تعداد اعضای پیشامد مورد نظر که اعداد مضرب ۴ یا ۶ هستند را مشخص میکنیم :

$$12, 24, 32, 42, 44 \Rightarrow n(A) = 5$$

بنابراین احتمال خواسته شده در فرض سوال برابر با $P(A) = \frac{5}{16}$ است .

سوال ۱۷- دنباله های $a_n = n^2 - 2$ و $b_{n+1} = \begin{cases} \frac{1}{2}b_n & \text{فرد } a_{n+1} \\ 3b_{n+1} & \text{زوج } a_{n+1} \end{cases}$ را در نظر بگیرید. اگر

$b_1 = -3a_1$ باشد، حاصل $a_3 \times b_3 + a_1 \times b_2$ کدام است؟

۴۵ (۴)

۴۰ (۳)

۳۰ (۲)

۲۵ (۱)

۱۷- پاسخ گزینه ۱

حال مقادیر a_2 و a_3 را بدست می آوریم:

$$a_2 = (2)^2 - 2 = 2 \quad a_3 = (3)^2 - 2 = 7$$

با توجه به ضابطه دنباله بازگشتی b_n ، داریم:

$$n = 1 \rightarrow \text{مقدار } a_2 \text{ زوج است} \rightarrow b_2 = 3b_1 + 1 = 3 \times (-3) + 1 = -8$$

$$n = 2 \rightarrow \text{مقدار } a_3 \text{ فرد است} \rightarrow b_3 = \frac{1}{2}b_2 = \frac{1}{2} \times (-8) = -4$$

$$7 \times (-4) + (-3) \times (-8) = -28 + 24 = -4$$

سوال ۱۸- اگر مجموع جملات یازدهم و نوزدهم یک دنباله خطی برابر ۱۴۴ باشد، جمله پانزدهم این

دنباله کدام است؟

۸۴ (۴)

۷۲ (۳)

۵۲ (۲)

۴۸ (۱)

۱۸- پاسخ گزینه ۳

$$a_{11} + a_{19} = 144 \Rightarrow a_{1+10d} + a_{1+18d} = 144 \Rightarrow 2a_1 + 28d = 144 \xrightarrow{\div 2} a_1 + 14d = 72 \Rightarrow a_{15} = 72$$

سوال ۱۹- دنباله a_n با رابطه بازگشتی $a_{n+1} = ra_n$ را در نظر بگیرید. اگر جملات دوم و سوم این دنباله به ترتیب $-9\sqrt{3}$ و ۹ باشند، جمله هشتم این دنباله کدام است؟

- (۱) $-\frac{1}{2}$ (۲) $-\frac{1}{3}$ (۳) $-\frac{\sqrt{3}}{9}$ (۴) $-\frac{\sqrt{3}}{3}$

۱۹- پاسخ گزینه ۴

رابطه بازگشتی $a_{n+1} = ra_n$ یک دنباله هندسی است. حال نسبت مشترک جملات دنباله را بدست می آوریم:

$$\begin{cases} a_2 = 9 \\ a_2 = -9\sqrt{3} \end{cases} \Rightarrow r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{9}{-9\sqrt{3}} = \frac{-1}{\sqrt{3}}$$

$$a_2 = ra_1 \Rightarrow -9\sqrt{3} = \frac{-1}{\sqrt{3}} a_1 \Rightarrow a_1 = (-9\sqrt{3})(-\sqrt{3}) \Rightarrow a_1 = 27$$

$$a_8 = a_1 r^7 = 27 \times \left(\frac{-1}{\sqrt{3}}\right)^7 = 3^3 \times \frac{-1}{\sqrt{3}^7} = \frac{-3^3}{3^{\frac{7}{2}}} = -3^{3-\frac{7}{2}} = -3^{-\frac{1}{2}} = \frac{-1}{3^{\frac{1}{2}}} = -\frac{1}{\sqrt{3}} = -\frac{\sqrt{3}}{3}$$

سوال ۲۰- در تساوی $\frac{x^5 \times \sqrt[6]{5^3} \times \sqrt[3]{15^9}}{\sqrt[6]{5^6} \times \left(\frac{3}{5}\right)^{-2}} = 21^5$ ، مقدار x کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۱۵ (۳) ۵ (۴) ۲۱

۲۰- پاسخ گزینه ۱

$$\frac{x^5 \times \sqrt[6]{5^3} \times \sqrt[3]{15^9}}{\sqrt[6]{5^6} \times \left(\frac{3}{5}\right)^{-2}} = 21^5 \rightarrow \frac{x^5 \times 5^{\frac{3}{2}} \times 5^{\frac{9}{2}}}{5^{\frac{6}{2}} \times \left(\frac{5}{3}\right)^2} = 21^5 \rightarrow \frac{x^5 \times 5^{\frac{1}{2}} \times 15^3}{5^{\frac{3}{2}} \times 5^2 \times 3^{-2}} = 3^5 \times 7^5$$

$$\rightarrow x^5 \times \underbrace{5^{\frac{1}{2} + 3 - \frac{3}{2} - 2}}_{5^0=1} \times 3^{2-(-2)} = 3^5 \times 7^5 \rightarrow x^5 \times 3^5 = 3^5 \times 7^5 \rightarrow x^5 = 7^5 \rightarrow x = 7$$

مدرس ریاضی انسانی : استاد علیرضا بیرانوند

فارغ التحصیل در مقطع پزشکی عمومی

✓ ۴ سال سابقه تدریس

✓ رتبه ۴۱ کنکور تجربی

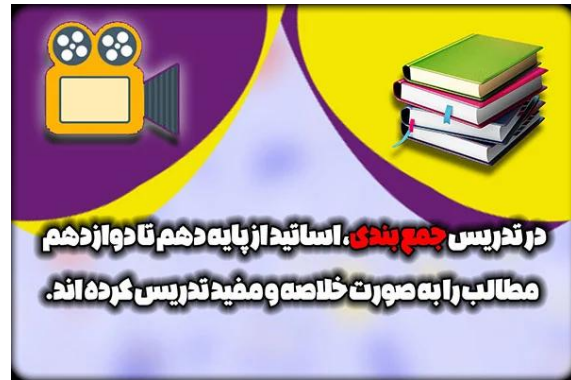
✓ طراح آزمون های آزمایشی

✓ مدرس رتبه های دو و سه رقی در کنکور سالهای اخیر

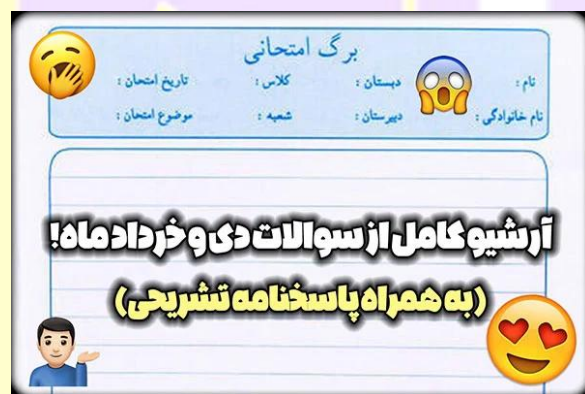
✓ مدرس مدارس و موسسات کنکور در شهر تهران ، کرج ، دزفول ، شوش ،

اندیمشک

جهت دیدن فیلم آموزشی همه دروس به همراه جزوه آنها
از پایه هفتم تا کنکور وارد سایت ((آموزش ملی)) شوید

جهت دانلود دفترچه کنکور و سوالات دی و خرداد ماه به همراه پاسخنامه کاملا تشریحی آنها از
پایه هفتم تا کنکور وارد سایت ((آموزش ملی)) شوید

برای ورود به سایت ، نام ((آموزش ملی)) را در گوگل جستجو کنید

یا کد بالا را اسکن کنید و یا روی لینک بزنید.

زبان و ادبیات فارسی

سوال ۲۱- در کدام عبارت بیشترین ویژگی سبک نثر دوره غزنوی و سلجوقی (با توجه به کتاب) به چشم می خورد؟

- (۱) کار امارت اگر به دست عاجزی افتد او بر خود در مانده و خلق بر وی.
- (۲) طاهر گفت: جَزَاكُمُ اللّٰهُ خَيْرًا، سخن نیکو گفتید و حق بزرگ راعی را به جای آوردید.
- (۳) پیغامبر علیه السلام گفت: « اَتَقَّ شَرٌّ مِّنْ اَحْسَنَتْ اِلَیْهِ » و سخن صاحب شرع حق است و آن را وجه.
- (۴) از برکات سخن تو هفتصد دینار به من رسید، این صد دینار حق السعی توست به طوع خویش به تو بخشیدم.

۲۱- پاسخ گزینه ۳

- گزینه ۱: بیشتر شدن لغات عربی - حذف فعل (دو مورد)
گزینه ۲: بیشتر شدن لغات عربی - استشهاد به اصطلاحات عربی (دو مورد)
گزینه ۳: بیشتر شدن لغات عربی - استشهاد به احادیث و آیات - حذف فعل (۳ مورد)
گزینه ۴: بیشتر شدن لغات عربی (یک مورد)

سوال ۲۲- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک شناسی « ایراد » دارد؟

- (۱) سبک شعری وحشی بافقی حد واسط سبک دوره عراقی و سبک هندی است و واقع گرایی شاخصه اصلی آن است.
- (۲) رفاه اقتصادی مردم در عصر صفوی و رونق تجارت و کسب و کار باعث شد که هر کس به اندازه توان خود به امور فرهنگی بپردازد.
- (۳) در قرن یازدهم به سبب آشنایی ایرانیان با اروپائیان مراکز تجمعی مثل قهوه خانه ها نیز دایر شد و شاعران به مشاعره، مناظره و نقد آثار یکدیگر می پرداختند.
- (۴) حکومت صفوی مذهب شیعه را ترویج کرد و به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه های زمینی توجهی خاص داشت و شاعران سرود های خود را با این مضامین همراه می کردند.

۲۲- پاسخ گزینه ۴

حکومت صفوی نسبت به شعر ستایشی ، درباری و عاشانه زمینی بی توجه بود.

سوال ۲۳- در کدام بیت کاربرد واژگان کهن را که امروزه به گونه ای دیگر به کار گرفته می شوند، نمی توان یافت؟

- (۱) همراه خود نسیم صبا می برد مرا یا رب چو بری گل به کجا می برد مرا؟
- (۲) زان که آواز تو را در بند کرد خویشتن مرده پی این پند کرد
- (۳) حرم آل رسول است تو را جای که هیچ دیو را راه نبوده است در این شهره حریم
- (۴) بنگر، پیوستی آن چه گفت پیوند؟ بنگر، بگسستی آن چه گفت که بگسل؟

۲۳- پاسخ گزینه ۱

واژگان کهن یا کاربردها در سایر ابیات : گزینه ۲: فعل «مرده کرد»
گزینه ۳: استفاده از «را» به معنای «برای» در مصراع دوم. گزینه ۴: استفاده از فعل «گسستن» در منای «جداشدن»

سوال ۲۴- هر یک از عبارات زیر کدام شخصیت ادبی را معرفی می نماید؟
-از عارفان قرن هفتم که در بیان سلوک دین و تربیت نفس اثری عارفانه به نثری شیوا دارد.
-یکی از چهره های علمی و سیاسی عصر ایلخانان که مهم ترین کتاب خود را به نثری عالمانه و پخته نوشته است.
-از سرایندگان قرن هشتم که مثنوی معروف خود را به شیوه داستان های نظامی سروده است.
-از شاعران خوش ذوق و هم عصر با خواجهی کرمانی که ناملایمات روزگار خود را بر نمی تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را به تصویر می کشید.

- (۱) شاه نعمت الله ولی - خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی - سلمان ساوجی - جامی
- (۲) نجم دایه - خواجه رشید الدین فضل الله همدانی - سلمان ساوجی - عبید زاکانی
- (۳) جلال الدین بلخی - نجم الدین رازی - خواجهی کرمانی - حمدالله مستوفی
- (۴) نجم الدین رازی - شمس قیس - رازی - ابن یمین - عبید زاکانی

۲۴- پاسخ گزینه ۲

نجم الدین شیرازی : از عارفان قرن هفتم که در بیان سلوک دین و تربیت نفس اثری عارفانه به نثری شیوا دارد
خواجه رشید الدین : یکی از چهره های علمی و سیاسی عصر ایلخانان وه مهمترین کتاب خود را به نثری عالمانه و پخته نوشته است.
سلمان ساوجی : از سرایندگان قرن هشتم که مثنوی معروف خود را به شیوه داستان های نظامی سروده است.
عبید زاکانی : از شاعران خوش ذوق و هم عصر با خواجهی کرمانی که ناملایمات روزگار خود را برنمی تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را به تصویر میکشید .

سوال ۲۵- کدام ابیات با توجه به ویژگی های «ادبی» در یک سبک قرار می گیرند؟

- الف: چون صبر نیست کز تو نظر بر توان گرفت
یک باره برمگیر ز بیچارگان نظر
- ب: حرف آن حسن به سامان از من مجنون می‌رس
شوکت بزم سلیمان از من مجنون می‌رس
- ج: ساقیا تا کی ز دوران شرح بد حالی کنیم
شیشه ای پر کن که یک ساعت دلی خالی کنیم
- د: ز آه سرد پروا نیست عشاق بلاکش را
کند بر دود صبر آن کس که می افروزد آتش را
- ه: جستوجو از بهر روزی باعث شرمندگی است
زین خجالت آسیا انگشت دارد در دهن

۲) «ب» - «د» - «ه»

۱) «الف» - «ج» - «د»

۴) «ب» - «ج» - «ه»

۳) «الف» - «د» - «ه»

۲۵- پاسخ گزینه ۲

وقتی سوال درباره ویژگی های ادبی سبک شعر است ، احتمالا درباره «سبک هندی» است، زیرا در این سبک ویژگی های ادبی شعر خاص و قابل تشخیص میشود.

بیت «ب»: «از من مجنون بپرس» ردیف طولانی است.

بین «د»: اسلوب معادله دارد. مصراع دوم مثالی برای فهم مصراع اول است.

بیت «ه»: حسن تعلیل دارد (دلیل اینکه آسیاب دارای یک میله است، این است که آن انگشتی است بر دهان او از روی هجالت. زیرا جست و جو برای روزی باعث شرمندگی است.)

سوال ۲۶- هر یک از ویژگی های زیر، به ترتیب، بیانگر کدام سده از تاریخ ادبیات ایران است؟

- شاعران تخیلات سرایندهان پیشین را در نظر داشتند و نوآوری هایی در عرصه تخیل پدید آوردند.

- تجدد و نوگرایی در ابعاد مختلف زندگی ایرانیان به وجود آمد و شعر و نثر فارسی نیز از آن بی نصیب نماند.

- در این عصر نوآوری ها، اندیشه های باستان گرا و گاهی گرایش به شعرهای ترجمه ای مورد توجه قرار گرفت.

- نثر فارسی، قید و بند های نثر مصنوع و فنی را کنار گذاشت و گزارشی و ساده شد.

(۱) نهم و دهم - چهاردهم - سیزدهم - یازدهم و دوازدهم

(۲) هشتم و نهم - یازدهم و دوازدهم - چهاردهم - سیزدهم

(۳) دوازدهم و سیزدهم - چهاردهم - چهاردهم - دوازدهم و سیزدهم

(۴) دوازدهم و سیزدهم - یازدهم و دوازدهم - سیزدهم - یازدهم و دوازدهم

۲۶- پاسخ گزینه ۳

- شاعران دوره بیداری (قرن دوازدهم و سیزدهم) تخیلات سرایندهان پیشین را در نظر داشتند.

- در دوره معاصر (قرن چهاردهم) تجدد و نوگرایی که در ابعاد مختلف زندگی ایرانیان جای گرفته بود در شعر و نثر نیز وارد شد.

- در دوره معاصر (قرن چهاردهم) اندیشه های باستان گرا و گاهی شهرهای ترجمه ای مورد توجه قرار گرفت.

- در دوره بیداری (قرن دوازدهم و سیزدهم) قید و بند های نثر مصنوع و فنی کنار گذاشته شد.

سوال ۲۷- چند عبارت در باره ویژگی های ادبیات قرن یازدهم درست است؟

- همراهی حکومت صفوی با آموزه های سنتی عرفانی
- از بیت رفتن مدیحه سرایان در باری
- بازنویسی کتب ساده به نثر فنی
- تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه
- رواج تاریخ نویسی به اسلوب ساده
- پیدایش مکتب وقوع
(۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

۲۷- پاسخ گزینه ۴

- همراهی حکومت صفوی با آموزه های سنتی عرفانی نادرست است. / حکومت صفوی با آموزه های سنتی و عرفان در تضاد بود.
- تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه (درست)
- از بیت رفتن مدیحه سرایان در باری (درست)
- رواج تاریخ نویسی به اسلوب ساده برای قرن هشتم است.
- بازنویسی کتب ساده به نثر فنی برای قرن ششم است. - پیدایش مکتب وقوع مربوط به قرن دهم است.

سوال ۲۸- کدام ویژگی ها، به سراینده منظومه زیر اختصاص می یابد؟

- « ما در عصر احتمال به سر می بریم / در عصر شک و شاید / از هر طرف که باد بیاید... »
(۱) شاعر و نویسنده انقلاب که جایگاه خویش را در شعر انقلاب تثبیت کرد. نثر وی ساده، اما عمیق و عاطفی است.
(۲) از شاعران نو اندیش و معروف شعر انقلاب و مجموعه شعر « دری به خانه خورشید » از سروده های اوست.
(۳) معنی گریزی از ویژگی های شعری اوست و این ویژگی در « خواب ارغوانی » به چشم میخورد.
(۴) از پیشتازان شعر مذهبی قبل از انقلاب است. اشعار سپید او نیز قابل توجه اند.

۲۸- پاسخ گزینه ۱

قطعه شعر مورد نظر ، سروده قیصر امین پور است که در دس ۶ دوازدهم برای مثال مبحث متناقض ننما ذکر شده است.

توضیحات گزینه ۱ نیز مربوط به قیصر امین پور است.

سوال ۲۹ - کدام سروده «فاقد» مجاز است؟

- (۱) آن مرغ که درابر سفر می کرد/ آن بذر که در خاک چمن می شد/ با هر نفسی مژده دیدار تو می آورد
(۲) دشمنی دل هاراباکین خوگر کرد/ دست ها بادشنه همدستان گشتند/ و زمین از بدخواهی به ستوه آمد
(۳) تا پیکر زمین و زمان شست و شو شود/ در جویبار نغمه نغز چکاوکی/ از سنگ تا ستاره و از زهره تا زمین

- (۴) و اینک من که بر لب های رنگ افسرده خاموش / شکفتِ غنچه های خنده تان را دوست می دارم /
چو شیرین خنده های باغ

۲۹- پاسخ گزینه ۴

گزینه ۱: «ابر» مجاز از آسمان گزینه ۲: «زمین مجاز از مردم زمین»

گزینه ۳: «زمین و زمان» مجاز از مردم زمین و زمان / (سنگ تا ستاره و زهره تا زمین: مجاز از همه عالم)

سوال ۳۰ - در کدام بیت «تشبیه» کمتری میتوان یافت؟

- (۱) کرده چوگان از کمند زلف مشک افشان خویش گوی دل ها را ز غم در اضطراب انداخته
(۲) عارضش غرق عرق از می ولی با رنگ و بوی بود گویی سیب سرخ اندر گلاب انداخته
(۳) در هوای آتش رخسار چون گلنار تو من چو نیلوفر سپر بر روی آب انداخته
(۴) در دل ابن یمین مهر رخ چون ماه تو گنج آباد است در کنج خراب انداخته

۳۰- پاسخ گزینه ۲

گزینه ۱: کمند زلف - زلف به چوگان - زلف به مشک - گوی دل (۴ تشبیه)

گزینه ۲: چهره غرق عرق مانند سیب سرخ در گلاب (۱ تشبیه)

گزینه ۳: آتش رخسار - رخسار مثل گلنار - من چون نیلوفر (۳ تشبیه)

گزینه ۴: مهر رخ - رخ چون ماه - مهر در دل ابن یمین مانند گنج آباد در ویرانه (۳ تشبیه)

سوال ۳۱ - تعداد استعاره های کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) چو برزد بامدادن خازن چین به درج گوهرین بر قفل زرین (مصرحه ۳ تا)
- (۲) بدان که بوی تو آورد صبحدم بادم وگرنه از چه سبب دل به باد می دادم (مکنیه ۲ تا)
- (۳) لولو ز صدف خیزد وین طرفه که هر ساعت از لعل گهر پوشش لولوی تر انگیزد (مصرحه ۴ تا)
- (۴) دو گل را به به دو نرگس خوابدار همی شست تا شد گلان آبدار (مصرحه ۳ تا)

۳۱- پاسخ گزینه ۳

گزینه ۱: خازن چین استعاره مصرحه از صبح / درج گوهرن استعاره از آسمان شب / قفل زرین استعاره از خورشید ✓
 گزینه ۲: استعاره مکنیه در این گزینه سلیقه ای است . ما با توجه به گزینه ۳ که مشخصا غلط است میتوانیم بفهمیم که طراح «باد» را تشخیص و استعاره مکنیه حساب کرده است و آن را ۲ بار حساب کرده است. یکبار در مصراع اول که بوی یار را آورده (میتواند تشخیص نباشد ، چون واقعا باد همراه خود بوی می آورد.) و یکبار در مصراع دوم که شاعر دل خود را به باد داده است. (این هم بدون تشخیص میتواند توجه شود).
 گزینه ۳: مصراع اول استعاره مصرحه ندارد. / مصراع دوم : لعل استعاره مصرحه از لب - گهر استعاره مصرحه از دندان - لولوی تر استعاره مصرحه از سخن (۳ تا و نادرست)
 گزینه ۴: گل استعاره مصرحه از رخ - نرگس استعاره مصرحه از چشم - گلان استعاره مصرحه از گونه ها ✓

سوال ۳۲ - آرایه های بیت زیر کدام اند؟

- «بوی تو چون شنید ز گل عندلیب مست چندان کشید ناله که آواز او گرفت»
- (۱) حس آمیزی - استعاره مصرحه - ایهام تناسب - حسن تعلیل
 - (۲) استعاره مکنیه - جناس - کنایه - ایهام تناسب
 - (۳) حس آمیزی - مجاز - ایهام - حسن تعلیل
 - (۴) استعاره - جناس - ایهام - مجاز

۳۲- پاسخ گزینه ۴

حس آمیزی: بوی شنید / حسن تعلیل : دلیل آواز عندلیب این است که بوی یار را از گل شنیده است. // استعاره مکنی: عندلیب تشخیص دارد. / مجز : آواز مجاز از صدا یا حنجره / جناس : بو-او / ایهام : بو (آرزو-رایحه): ۱- بلبل ارزوی تو را از زبان گل شنید. ۲- بلبل رایحه تو را از گل استشمام کرد.

بالین اوصاف گزینه های ۳ و ۴ هر دو درست هستند. اما طراح کنکور گزینه ۴ را انتخاب کره است و احتمالا حسن تعلیل را در نظر نگرفته است. مجموعا گزینه آرایه های مهمتری دارد و انتخاب دقیق تری است.

در بیت صورت سوال ، آرایه های استعاره مصرحه، کنایه و ایهام تناسب وجود ندارد.

سوال ۳۳ - در کدام بیت آرایه «موازنه با مجاز، استعاره، تشبیه و کنایه» همراه شده است؟

- (۱) هم سلسله بر گردن زان کاکل پیچانم هم غالیه در دامن زان سنبل پرچینم
- (۲) از روی تو کی شد که بر آتش ننشستم وز نور تو کی بود که در نار نبودم
- (۳) اگر آبم نرنی آتش خرمن سوزم ور خموشم نکنی شعله عالم گیرم
- (۴) خسرو ملک جهانم من که در جنت غلامم خواجه آزادگانم من که در بندت اسیرم

۳۳- پاسخ گزینه ۱

گزینه ۱: موازنه دارد - کاکل مجاز از مو - سنبل استعاره از مو - کاکل به سلسله و سنبل به غالیه تشبیه شده است
سلسله بر گردن بودن کنایه از گرفتار بود و غالیه در دامن داشتن کنایه از عطر آگین شدن است.
گزینه های ۲ و ۳ و ۴ هیچکدام موازنه ندارند.

سوال ۳۴ - آرایه های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست است، به جز:

- (۱) دو چشم مست تو شهری به غمزه ای ببرند کرشمه تو جهانی به یک نظر گیرد (دو مجاز - واج آرایه)
- (۲) تو را که که این همه قول مخالف است رواست که یاد می نکنی هیچ نوبت از عشاق (سه ایهام - یک ایهام تناسب)
- (۳) چو آن مهوش نمی آرم پری رویی به زیبایی چو آن لعبت نمی بینم گل اندامی به طنازی (موازنه - چهار تشبیه)
- (۴) بوی پیراهن یوسف ز صبا می شنوم یا ز بستان ارم نفخه بوی سمنش (دوتلمیح - دو حس آمیزی)

۳۴- پاسخ گزینه ۳

گزینه ۱: دو مجاز «شهر و جهان» مجاز از مزدوم / واج آرایه در همه ابیات هست در اینجا هم «ب، ی، ی» واج آرایه دارند.

گزینه ۲: «مخالف، نوبت و عشاق» اصطلاحات موسیقی هستند که باهم ایهام تناسب ساخته اند. / ایهام: به نظر ایهام معقول و درستی نیست اما «قول» در معنای صحبت و در معنای «قل و قرار» قابل بررسی است. در مجموع این گزینه هم نادرست است. اما نادرستی سوم واضح تر است.

گزینه ۳: موازنه دارد - چهار تشبیه ندارد: مه و ش - پری رو - گل اندام - اگر دو تشبیه گسترده در دو مصراع هم اضافه کنیم (بالینکه در واقعیت تشبیه نیستند و دارند انسان هارا باهم مقایسه میکنند) ۵ تشبیه میشود.

گزینه ۴: دو تلمیح: داستان حضرت یوسف و داستان باغ ارم - دو حس آمیزی: شنیدن بو دوبار (یک بار در مصراع اول و یکبار در مصراع دوم) تکرار شده است.

سوال ۳۵- آرایه های «اسلوب معادله، جناس، استعاره و تشبیه» تماماً در کدام بیت یافت می شود؟

- (۱) حسن را خط غبارش بی نیاز از زلف کرد
- (۲) خُلق دریا را نسازد گوهر شهوار تنگ
- (۳) کسی چو دار در این انجمن سرافراز است
- (۴) به مرگ از دل نگردد محو یاد آن خط مشکین
- احتیاج دام نبود خاک دامن گیر را
- نیست پروایی ز سنگ کودکان دیوانه را
- که کاسه از سر منصور کرد و جام کشید
- گداز این سکه را از سیم و زر بیرون نمی آرد

۳۵- پاسخ گزینه ۲

گزینه ۱: جناس و استعاره ندارد.

گزینه ۲: مصراع اول مثالی برای مصراع دوم است (اسلوب) / جناس: تنگ-سنگ / استعار: دریا تشخیص دارد تشبیه: اسلوب معادله ها همگی بر پایه تشبیه هستند، لذا مصراع دوم به مصراع اول تشبیه شده است. گزینه های ۳ و ۴: اسلوب معادله ندارند.

سوال ۳۶- آرایه های «لف و نشر، استعاره، اشتقاق، ایهام تناسب و اغراق» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می شود؟

- الف: بنفشه بر گل سوری به گرد چشمه نوشش
- ب: از لطافت می توان چون شمع در فانوس دید
- ج: هر دمی حسن جهانگیری وی از ابرو و چشم
- د: رندان تشنه لب را آبی نمی دهد کس
- ه: نقاش ازل نقش رخ و زلف تو می بست
- (۱) «ج»، «الف»، «ه»، «ب»، و «د»
- (۲) «ه»، «د»، «الف»، «ب»، و «ج»
- (۳) «ج»، «د»، «ه»، «الف» و «ب»
- (۴) «ه»، «الف»، «د»، «ج» و «ب»
- چو دود عنبر افشان است کاندر اخگر آویزد
- از زلال گردن او شعله آواز را
- ساخته تیر و کمان قلب دگر می شکند
- گویا ولی شناسان رفتند از این ولایت
- از روز و شب آمیخت سپیدی و سیاهی

۳۶- پاسخ گزینه ۴

لف و نشر: مورد «ج» دارد. (ابرو و چشم- تیروکمان) - مورد «ه» دارد. (رخ و زلف- روز و شب)

استعاره: مورد «الف» دارد. (بنفشه، گل سوری و چشمه مصرحه از خط، رخ و لب یار) - مورد «د» دارد. (حذف ۲ و ۳)

اشتقاق: مورد «ه» ندارد. مورد «الف» ندارد. مورد «د» دارد. (ولی و ولایت) (حذف ۱ و ۲ و ۳)

ایهام تناسب: مورد «ب» ندارد - مورد «الف» ندارد. مورد «ج» دارد. (قلب در معنای مرکز سپاه، تناسب دارد با تیروکمان و شکستن) (حذف ۱ و ۲ و ۳)

اغراق: مورد «د» ندارد. مورد «ج» دارد (اغراق در زیبایی یار) - مورد «ب» دارد (اغراق در لطافت بدن یار) (حذف ۱)

سوال ۳۷ - قاعده قافیه درونی در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) چو نتوان ساخت بی رویت ببايد ساخت يا خويت که ما را از سر کويت سر دروا نمی باشد
- (۲) مرو هر سوی و هر جاگه که مسکینان نی اند آگه نمی بیند کست ناگه که او شیدا نمی باشد
- (۳) جهانی در پی ات مفتون به جای آب گریان خون عجب می دارم از هامون که چون دریا نمی باشد
- (۴) دو چشم از ناز در پیشست فراغ از حال درویشست مگر کز خوبی خویشست نگه دار در ما نمی باشد

۳۷ - پاسخ گزینه ۱

قافیه های درونی ابیات به ترتیب بدین شکل هستند :

- گزینه ۱: رویت - خویت - کویت (و + یت / قاعده ۱)
 گزینه ۲: جاگه - آگه - ناگه (ه / قاعده ۲)
 گزینه ۳: مفتون - خون - هامون (ون / قاعده ۲)
 گزینه ۴: پیشست - درویشست - خویشست (یش / قاعده ۲)

سوال ۳۸ - قافیه کدام بیت نادرست و وزن آن «مستعمل مفعولن» است؟

- (۱) آن دم که دریابد باد از رخ تو پرده زنده شود بجنبد هر جا که هست مرده
- (۲) چون عزم سفر کردم فی لطف امان الله پیروز تو واگردی فی لطف امان الله
- (۳) خاک غم را سرمه سازم بهر چشم تا ز گوهر پر شود دو بحر چشم
- (۴) ای دل به کجایی تو آگاه هییی یا نه از سر تو برون کن هی سودای گدایانه

۳۸ - پاسخ گزینه ۲

- گزینه ۱: قافیه درست است (رَد و رُد + ه) - وزن «مستعملن مفعولن» است.
 گزینه ۲: قافیه نادرست است (کردم - گردی انتهای نامشترک دارند) - وزن «مستعمل مفعولن» است.
 گزینه ۳: قافیه نادرست است (بهر - بحر شکل نوشتاری حروف قافیه متفاوت است) - وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.
 گزینه ۴: قافیه درست است (یا نه - گدایانه به صورت «یان - گدایان» تلفظ میشوند / ان + / قاعده ۲) - وزن «مستعمل مفعولن»

سوال ۳۹- وزن عروضی کدام مورد با سروده زیر یکسان است؟

«هنگام غروب تیره کز گردش آب / می غلتد موج روی موجِ نگران»

(۱) عاشقا! گر سیه دوست داری / اینک او را دو چشم سیاهی است

(۲) گریه بس دار که هذیانش داشت / خبر از وحشت دریای پر آب

(۳) هولی نشست و چیزی برخاست / دوشیزه ای به راه دگر شد

(۴) من با هوس بی ثمر تندروان / دیگر سرو کاریم نخواهد بودن

۳۹- پاسخ گزینه ۴

وزن عروضی صورت سؤال «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فع = مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعل» یا وزن قالب «رباعی» است که اختیارات وزنی به خود گرفته است و مصراع اول به صورت «مستفعلُ فاعلاتُ مستفعلُ فع = مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعل» شده است و مصراع دوم به صورت «مفعولن فاعلاتُ مستفعلُ فع = مفعولن فاعلن مفاعیلُ فعل» شده است.

گزینه ۱: فاعلن فاعلن فاعلن فع / گزینه ۲: فعاتن فعاتن فعلن / گزینه ۳: مستفعلن مفاعلُ مستف

گزینه ۴: مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فع = مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعل / همان وزن رباعی

سوال ۴۰- هجا های کدام بیت به دو شیوه همسان و ناهمسان دسته بندی می شود؟

(۱) بنگر ز هجرت چون شدم سر گشته چون گردون شدم وز ناوکت پر خون شدم از من چرا رنجیده ای

(۲) بر من مگیر اگر شدم آشفته دل ز عشق مانند این بسی ز قضا و قدر فتاد

(۳) در پای رقیبش چه کنم گر نهم سر محتاج ملک بوسه دهد دست غلامان

(۴) دیوانگان خود را می بست در سلاسل هر جا که عاقلی بود اینجا دم از جنون زد

۴۰- پاسخ گزینه ۳

گزینه ۱: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (همسان یا تک پایه ای)

گزینه ۲: مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل (ناهمسان) = مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن (ناهمسان)

گزینه ۳: مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف (همسان) = مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن (ناهمسان)

گزینه ۴: مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن (همسان دولختی) = مفعولُ فاعاتن مفعولُ فاعاتن (همسان دولختی)

سوال ۴۱ - بحر «هزج - رجز - متقارب - رمل» به ترتیب، در کدام مصراع ها دیده میشود؟

- الف: بلی گوی عهدش بلا آزماید
ب: آواز خوشت بوی دل سوخته دارد
ج: بالله که بیزار است ره زین هرزه گردان
د: سینه صافی گرفتم پیش چشم روزگار
ه: مرا چون رعد و طوفان خشمگین کن
و: سماع سرد بی غمان خمار ما نمی برد
- (۱) «ه» - «ج» - «الف» - «د»
(۲) «د» - «ج» - «ب» - «و»
(۳) «ه» - «د» - «الف» - «ب»
(۴) «ج» - «ه» - «و» - «الف»

۴۱ - پاسخ گزینه ۱

- الف: فعولن فعولن فعولن (مقارب)
ب: مستفعل مستفعل مستفعل مستف (خارج از محدوده کتاب درسی)
ج: مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع (رجز)
د: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل)
ه: مفاعیلن مفاعیلن مفاعی (هزج)
و: مفاعلن مفاعلن مفاعلن مفاعلن (نام آن را در کتاب نداریم)

سوال ۴۲ - در کدام سروده اختیارات شاعری وزنی و زبانی «هر دو» یافت می شود؟

- (۱) پی نیلوفر زیبای خرد می گشتم
(۲) من به اندازه یک ابر دلم می گرید
(۳) در دلم آرزوی آمدنت می میرد
(۴) من به هر حال که باشم به تو می اندیشم

۴۲ - پاسخ گزینه ۳

- ۳ همه گزینه ها در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعْلن» هستند.
گزینه ۱: ابدال دارد (فع لن انتهای مصراع) - اختیار زبانی ندارد.
گزینه ۲: فاعلاتن اول مصراع و ابدال (فع لن) دارد - اختیار زبانی ندارد.
گزینه ۳: فاعلاتن اول مصراع و ابدال (فع لن) دارد - اختیار تغییر کمیت مصوت در «آرزوی» دارد. هم مصوت بلند «و» کوتاه شده و هم مصوت کوتاه در «ی» بلند شده است.
گزینه ۴: فاعلاتن اول مصراع و ابدال (فع لن) دارد - اختیار زبانی ندارد.
تقطیع گزینه ۳:

بلند به کوتاه				کوتاه به بلند				ابدال			
↑				↑				↑			
در	دِ	لَم	آ	رِ	زَو	یِ	آ	مِ	دَ	نَ	می
-	-	-	-	U	X	X	-	U	U	-	می
فاعلاتن				فعلاتن				فعلاتن			

سوال ۴۳ - اختیارات شاعری در مقابل همه ابیات درست آمده است؛ به جز:

- (۱) دوستی کردگار معرفت آرد به بار/هر که از این تخم کشت حاصل از آن گرفت (ابدال - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)
- (۲) مست شود نیک مست از می جام الست/پر کن از می پرست خانه خمار را (ابدال - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)
- (۳) گه به فسوس او مرا گوید کنجی نشین/چونک نشینم به کنج خود به در آرد مرا (ابدال - حذف همزه)
- (۴) او ره خوش می زند رقص بر آن می کنم/هر دم بازی نو عشق بر آرد مرا (ابدال - قلب)

۴۳ - پاسخ گزینه ۴

در این گونه سوالات ابتدا با گزینه ای شروع میکنیم که اختیار «قلب» را خواسته است زیرا احتمال آمدن اختیار قلب کم است. اگر این کار را می کردیم فوراً متوجه می شدیم که گزینه ۴ قلب ندارد و سؤال به سرعت حل می شد.

بررسی گزینه ها: (وزن همه ابیات «مفتعلن فاعلن» است.)

گزینه ۱: ابدال در مصراع دوم «حاصل آرد» که مفعولن جای مفتعلن آمده است. - مصوت بلند «ی» در مصراع اول در کلمه «دوستی» کوتاه تلفظ شده است و معادل «دوستِ ی» تلفظ می شود.

گزینه ۲: ابدال در ابتدای مصراع دوم «پر کن آرد» که مفعولن جای مفتعلن آمده است. - مصوت کوتاه در مصراع اول در انتهای «جام» بلند تلفظ شده است و می تواند معادل «جامی یا جامش» تلفظ شود.

گزینه ۳: ابدال در مصراع اول «گوید کن» که مفعولن به جای مفتعلن آمده است. - حذف همزه در مصراع دوم در عبارت «در آرد» رخ داده است و به صورت «دَر آرد» تلفظ میشود.

گزینه ۴: ابدال در ابتدای مصراع دوم «هر دم با» که مفعولن به جای مفتعلن آمده است. - این بیت قلب ندارد و همه نیم مصراع ها به صورت «مفتعلن فاعلن» هستند و هیچ کدام به «مفاعلن» تغییر نکرده اند.

سوال ۴۴- اوزان نوشته شده در مقابل همه مصراع عا «کاملاً» درست است؛ به جز:

- (۱) خلوتم چراغان کن ای چراغ روحانی (فاعلاتُ مفعولن فاعلاتُ مفعولن یا فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن)
- (۲) دوش گفتم عشق را ای شه عیار ما (فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن یا فاعلن مستفعِلن فاعلن مستفعِلن)
- (۳) گفتم جانم گفت بمیر ار مردی (مفعولن مفعولُ مفاعیلن فع یا مستفعِلُ مفعولن مفاعیلن فَعَل)
- (۴) ای دوست بیا که طاقتم طاق شده (مستفعِلُ فاعلاتُ مستفعِلُ فع یا مفعولُ مفاعیلن مفاعیلُ فَعَل)

۴۴- پاسخ گزینه ۳

این بیت در وزن رباعی سروده شده است و دارای ابدال است و به صورت «مفعولن مفعولُ مفاعیلن فع = مفعولُ مستفعِلُ مفعولن فع» است که شکل دوم آن اشتباه ذکر شده است. به تقطیع این گزینه در شکل دوم آن دقت کنید:

دِ	مَر	رَر	مِ	ب	ت	گ	نم	جَا	تَم	گَف
-	-	-	-	U	U	-	-	-	-	-
فع	مفعولن			مستفعِلُ				مفعولن		

سوال ۴۵- کدام مورد را نمی توان از ویژگی های ادبیات زیر دانست؟

- «کبک موری خورد و باز آمد قصاص از کبک خواست پس عقابی رفت و با باز آن عمل بنیاد کرد
تیر، صیادی برو انداخت جانش کرد قبض دور گردون هم بر آرد روزی از صیاد گرد»
- (۱) ابیات در بحر رمل مثنی محذوف سروده شده است و دارای «ایهام تناسب، جناس و استعاره» است.
 - (۲) قالب شعری ابیات مورد استقبال یکی از شعرای بنام عصرسربداران و پروین اعتصامی قرار گرفته است.
 - (۳) قافیه بر اساس قاعده «۲» آمده است و اختیارات شاعری حذف همزه و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند وجود دارد.
 - (۴) با بیت: «چون نخواهی کن ز دیگر کس جگر خسته شود/ دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلیل» تناسب مفهومی دارد.

۴۵- پاسخ گزینه ۱

گزینه ۱: وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است (رمل مثنی محذوف) - ایهام تناسب ندارد (دقت کنید که «باز» در هر دو مصراع تنها به معنای پرنده شکاری استفاده شده است، جناس (کرد-گرد) و استعاره (تشخیص در بیت هست). / گزینه ۲: قالب قطعه است (قافیه در پایان مصراع های زوج) که مورد استقبال ابن یمین، شاعر عصر سربداران و پروین اعتصامی است.

گزینه ۳: قافیه «رَد» طبق قاعده ۲ است. حذف همزه در «باز آمد- باز آن- برآرد» و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در عبارت «روزی از» رخ داده است.

گزینه ۴: هر چند اگر بررسی محتوایی دقیقی داشته باشیم، صورت سؤال بر محتوای چرخش روزگار و مکافات عمل اشاره دارد. اما هر دو بیت بر این تأکید دارد که آسیب ما به دیگران به سوی ما باز خواهد گشت.

سوال ۴۶- معادل کنایه «عنان گسسته» در کدام بیت آمده است؟

- (۱) دو عاشق چون چنان تربت چشیدند عنان پیوسته از زحمت کشیدند
(۲) من آنکه عنان باز پیچم ز راه که یا سر نهم با ستانم کلاه
(۳) جریده به هر سو عنان تاز کن به هشیار مغزی نظر باز کن
(۴) من آن قیاس نکردم که زور بازوی عشق عنان عقل ز دست حکیم بربای

۴۶- پاسخ گزینه ۳

«عنان گسسته» به معنای افسار رها کرده است که کنایه از «بدون پروا و سریع» است. در گزینه ۳، «عنان تاز کن» به معنای «تاختن و سریع رفتن» است. بررسی سایر گزینه ها :
گزینه ۱: عنان کشیدن کنایه از ایستادن .
گزینه ۲: عنان باز پیچیدن کنایه از بازگشتن
گزینه ۳: عنان ربودن کنایه از اختیار چیزی را به دست گرفتن

سوال ۴۷- مفهوم همه ابیات یکسان است؛ به جز:

- (۱) دیده هر که نشد باز در این عبرتگاه
(۲) از اسب پیاده شو بر نطع زمین رخ نه
(۳) چشم عبرت بین چرا در قصر شاهان ننگرد
(۴) پرده داری میکند بر قصر کسری عنکبوت
روزگارش همه در خواب پریشان گذرد
زیر پی پیلش بین شهادت شده نعمان
تا چه سان از حادثات دور گردون شد خراب
جغد نوبت می زند بر قلعه افراسیاب

۴۷- پاسخ گزینه ۱

گزینه ۱: دنیا محل عبرت است و کسی که عبرت نگیرد در خواب پریشان خواهد بود.
مفهوم سایر ابیات : پادشاهان با آن همه عظمت و بزرگی از بین رفتند و قدرت ناپایدار است.

سوال ۴۸- کدام گزینه مفهومی نظیر بیت زیر دارد؟

«عالم سیه به چشم تو از خواب غفلت است بگشای چشم عالم انوار را ببین»

- (۱) تو را چراغ بصیرت ز غفلت است خاموش
(۲) لطف گل های چمن قسمت بینایان است
(۳) یا رب از عرفان مرا پیمانه ای سرشار ده
(۴) آن چشم مست و غمزه هشیار را ببین
- که چشم بسته بود تا شرار با سنگ است
بی بصیرت ز گلستان چه می تواند بردن
چشم بینا جان آگاه و دل بیدار ده
در عین خواب دولت بیدار را ببین

۴۸- پاسخ گزینه ۲

مفهوم صورت سؤال : انسان به خاطر غفلت چشمش بسته است و عالم را سیاه میبیند. باید چشم دلش را باز کند و حقایق را در عالم ببیند.

گزینه ۱: بصیرت و بینایی تو به خاطر غفلت خاموش است.

گزینه ۲: لطف و زیبایی و حقایق عالم را افراد بینا میبینند افراد بی بصیرت بهره ای از گلستان نمی برند.

گزینه ۳: ای خدا به من عرفان و چشم بینا و جان آگاه و دل بیدار عطا کن.

گزینه ۴: چشم یار مست است، اما نگاهش هشیار است، در عین اینکه خواب است، اما بیدار است.

سوال ۴۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) به قدر عقل هر کس گوی با وی
(۲) چون که با کودک سر و کارت فتاد
(۳) پست می گویم به اندازه به اندازه عقول
(۴) گردن و ریش و قد و پای دراز
- اگر اهلی مده دیوانه را می
پس زبان کودکی باید گشاد
عیب نبود این بود کار رسول
از حماقت حدیث گوید باز

۴۹- پاسخ گزینه ۴

گزینه ۱: با هر کس باید به قدر عقل او سخن گفت.

گزینه ۲: باید با کودک به اندازه فهم او سخن گفت.

گزینه ۳: من سطح پایین صحبت می کنم به اندازه عقل مخاطبان و این کار بدی نیست زیرا کار پیامبر همین بوده است.

گزینه ۴: ظاهر انسان ممکن است نشان دهنده حماقت او باشد.

سوال ۵۰ - ابیات هم مفهوم کدام اند؟

- الف: هیچت اندیشه ز سوز دل ما نیست بلی
شمع از سوزش پروانه چه پروا دارد
- ب: چو آتش کنی زیر دامن درون
رسد دود زود از گریبان برون
- ج: روز ها بر گرد گل می گرد و شب بر گرد شمع
زندگی جز بر ره پروانه بسپردن خطاست
- د: اگر پرنیان است خود رشته ای
وگر بار خار است خود کشته ای
- ه: دیدی که خون ناحق پروانه شمع را
چندان امان نداد که شب را سحر کند

(۲) «الف» - «ب» - «د»

(۱) «ب» - «ج» - «د»

(۴) «الف» - «ج» - «ه»

(۳) «ب» - «د» - «ه»

۵۰ - پاسخ گزینه ۳

- الف) معشوق از درد عاشق خبر ندارد.
- ب) اگر به دامن خود آتش بزنی زود گریبان خودت را می گیرد. (نتیجه عمل زشتت را خودت میبینی)
- ج) در زندگی باید عاشق بود
- د) انسان مسئول اعمال خود است. اگر پارچه حریر باشد، خودش ساخته و اگر خار باشد، خودش کاشته است.
- ه) خون ناحق باعث مرگ شمع شده است و نتیجه عملش به خودش بازگشته است.

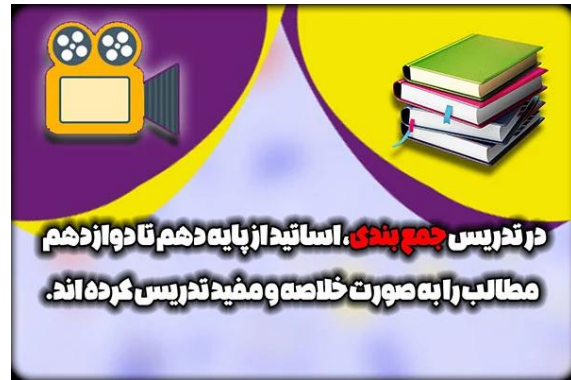
مدرس فارسی عمومی و علوم و فنون: استاد معصومه گودرزی
فارغ التحصیل در مقطع دکتری ادبیات فارسی

- ✓ ۱۷ سال سابقه تدریس
- ✓ استاد دانشگاه علامه طباطبائی
- ✓ مولف کتاب های کمک آموزشی و طراح آزمون های آزمایشی
- ✓ مدرس رتبه های دو و سه رقی در کنکور سالهای اخیر
- ✓ مدرس مدارس و موسسات کنکور در شهر تهران ، کرج ، قزوین و اراک

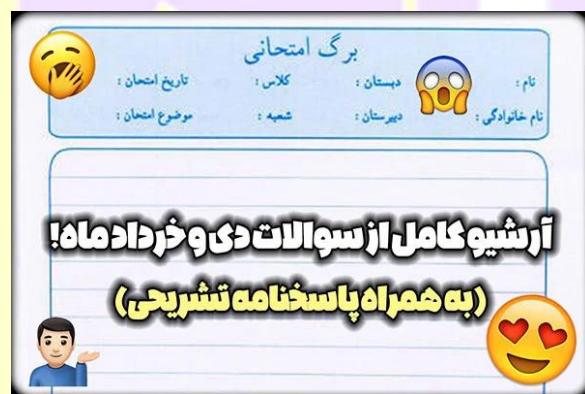
مدرس پروازی در شهرهای :

اهواز ، اصفهان ، شیراز

جهت دیدن فیلم آموزشی همه دروس به همراه جزوه آنها
از پایه هفتم تا کنکور وارد سایت ((آموزش ملی)) شوید

جهت دانلود دفترچه کنکور و سوالات دی و خرداد ماه به همراه پاسخنامه کاملاً تشریحی آنها از
پایه هفتم تا کنکور وارد سایت ((آموزش ملی)) شوید

برای ورود به سایت، نام ((آموزش ملی)) را در گوگل جستجو کنید

یا کد بالا را اسکن کنید و یا روی لینک <http://www.amoozeshmelli.com> بزنید

علوم اجتماعی و روانشناسی

سوال ۵۱- در کنش افراط در استفاده از فضای مجازی، به ترتیب « پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر»، «پیامد غیر ارادی» و «پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری» کدام است؟

(۱) ترک یا معتاد شدن به آن - آسیب و بیماری روانی - پنهان کردن کنش از دیگران

(۲) کاهش استفاده از فضای مجازی - آسیب زدن به خود - مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن

(۳) دوری از آسیب های ناشی از آن - معتاد شدن به آن - توصیه به کاهش استفاده از فضای مجازی

(۴) آسیب و بیماری جسمی و روانی - مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن - فاصله گرفتن دیگران از فرد

۵۱- پاسخ گزینه ۲

پیامدهای کنش افراط در استفاده از فضای مجازی:

- پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر : ترک یا معتاد شدن به آن / کاهش استفاده از فضای مجازی / پنهان کردن کنش از دیگران

- پیامد غیر ارادی (طبیعی): آسیب و بیماری روانی و جسمی / آسیب زدن به خود

- پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری: مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن / فاصله گرفتن دیگران از فرد / توصیه به کاهش استفاده از فضای مجازی

سوال ۵۲- متفکران جهان غرب، طی قرن بیستم، از شکل گیری دوران پسامدرن چگونه سخن گفته اند؟

(۱) بسیاری از متفکران، شکل گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدد می دانند و برخی آن را تغییری می دانند که درون این جهان اتفاق افتاده و پذیرفته شده است.

(۲) دوران پسامدرن از نظر بسیاری از متفکران تغییری است که درون جهان متجدد می دانند و برخی آن را تغییری می دانند که درون این جهان اتفاق و پذیرفته شده است.

(۳) از دیدگاه بسیاری از متفکران، زمانی که تغییرات هویتی جهان متجدد مطابق با عقاید و ارزش های جامعه نباشد و فراتر از فرصت هایی باشد که در جهان مدرن وجود دارد، دوران پسامدرن شکل می گیرد.

(۴) شکل گیری دوران پسامدرن از نظر بسیاری از متفکران زمانی اتفاق می افتد که شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش های یک جهان اجتماعی تداوم می یابد و جهان اجتماعی نمی تواند کنش های اجتماعی را بر اساس فرهنگ خود سامان دهد.

۵۲- پاسخ گزینه ۱

طی قرن بیستم، متفکران جهان غرب آثار متعددی درباره بحران های هویتی این جهان نوشته اند و از شکل گیری دوران بعد از تجدد یا پسامدرن سخن گفته اند. بسیاری از متفکران شکل گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدد می دانند و برخی آن را تغییری می دانند که درون این جهان اتفاق افتاده و پذیرفته شده است.

سوال ۵۳- نقش جمعیت در بسط هویت اجتماعی چیست؟

- (۱) بسط هویت جهان اجتماعی ← افزایش جمعیت ← گسترش فرهنگ و معانی آن ← افزایش تعداد حاملان و عاملان فرهنگ ← ایجاد زمینه بسط و تسلط جهان های اجتماعی دیگر
- (۲) شناخت، پذیرش و عمل کردن به فرهنگ ← گسترش فرهنگ و معانی آن ← افزایش تعداد عاملان و حاملان فرهنگ ← افزایش جمعیت ← بسط هویت جهان اجتماعی و تسلط جهان های اجتماعی دیگر
- (۳) افزایش جمعیت ← افزایش تعداد عاملان و حاملان فرهنگ ← شناخت، پذیرش و عمل کردن به فرهنگ ← گسترش فرهنگ و معانی آن ← بسط هویت جهان اجتماعی
- (۴) افزایش تعداد عاملان و حاملان فرهنگ ← گسترش فرهنگ و معانی آن ← شناخت، پذیرش و عمل کردن به فرهنگ ← عملکرد نهاد سیاست در جهت افزایش جمعیت ← بسط هویت جهان اجتماعی

۵۳- پاسخ گزینه ۳

اعضای جهان اجتماعی، حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند. هر چقدر حاملان و عاملان یک فرهنگ و معانی آن بیشتر باشند (افزایش جمعیت)، آن فرهنگ بسط بیشتری می یابد. راه گسترش هر فرهنگ شناختن (اندیشیدن) پذیرفتن و عمل کردن به آن است. شناختن و عمل کردن صرفاً از عهده افراد و اعضای جهان اجتماعی بر می آید. به همین ترتیب، افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به منزله محدود شدن گستره آن است که می تواند زمینه ساز بسط و تسلط جهان های اجتماعی دیگر باشد. از این رو تأمین جمعیت مناسب برای جهان های اجتماعی مسئله ای هویتی است.

سوال ۵۴ - در متن زیر چند عبارت درست است؟

- در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه دیگر قرار گرفته است، از بین می رود - قوم مغلوب، برتری نظامی جامعه مسلط را می پذیرد - استعمار نوعی جهان گشایی و امپراتوی است که از قرن پانزدهم توسط اروپائیان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید - در این مدت، تصرفات اروپائیان از ۲۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید - استعمار اروپایی در سده هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ ترین برده داری تاریخ بشریت را برپا کرد - آنها در یک دوره هفتاد ساله پانزده میلیون سرخ پوست را نابود کردند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۴- پاسخ گزینه ۳

بررسی عبارت های نادرست:

- در امپریالیسم فرهنگی قوم مغلوب برتری فرهنگی جامعه مسلط را می پذیرد.
- در دوران استعمار تصرفات اروپاییان از ۳۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید.
- اروپاییان در یک دوره پنجاه ساله ، پانزده میلیون سرخ پوست را نابود کردند.

سوال ۵۵- طی چه پروسه ای غرب، در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی، مدیریت انتقال فرهنگ

خود را به دست می گیرد؟

(۱) در موضع ضعف قرار دادن جوامع غیر غربی به واسطه برخورد استعماری - ایجاد از خود بیگانگی فرهنگی - آسیب پذیری به خاطر فقر منابع و امکانات - تربیت نخبگان کشور های غیر غربی از طریق رسانه

(۲) در هم آمیختگی فرهنگ ها به سبب امپراتوری رسانه ای - ناخالص شدن فرهنگ ها - و دستخوش تغییر شدن هویت ها - از خود بیگانگی فرهنگی - آموزش دانش های راهبردی

(۳) انتقال صنایع وابسته به کشور های استعمارزده - ایجاد فاصله و وابستگی کشور های غربی و غیر غربی - در موضع ضعف قرار دادن جوامع غیر غربی از نظر اقتصادی و فرهنگی - دگرگونی و تحول هویت فرهنگی جوامع غیر غربی

(۴) برخورد استعماری غرب و در موضع ضعف قرار دادن جوامع غیر غربی از نظر اقتصادی و سیاسی - ایجاد خودباختگی فرهنگی - از دست دادن فعال و خلق در گزینش عناصر فرهنگی دیگر - فراگیری عناصر دیگر بدون تحقیق و گزینش به گونه ای تقلیدی

۵۵- پاسخ گزینه ۴

برخورد استعماری غرب، جوامع غیر غربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. این پدیده اغلب نوعی خود باختگی فرهنگی نیز در آن جوامع ایجاد کرد. خود باختگی فرهنگی سبب می شود جامعه حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد و در نتیجه عناصر فرهنگ دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به گونه ای تقلیدی فرا گیرد. در شرایطی که جوامع غیر غربی مدیریت خود را در گزینش عناصر مناسب فرهنگ غربی از دست می دهند غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی مورد نظر به دست می گیرد.

سوال ۵۶- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با چه موضوعی ارتباط دارند؟

-قرار دادن جهان تا آستانه جنگ جهانی سوم

-تأسیس رستوران های زنجیره ای مک دونالد در هند

-نسبت دادن تاریخچه حرکت حرکت خود به تلاش های حضرت سلیمان برای ایجاد جامعه جهانی

-مهار نیروی بخار و استقرار نظام کارخانه ای

(۱) بحران موشکی کوبا - فرایند جهانی شدن - فراماسونرها - تحولات اواسط قرن هجدهم در انگلستان

(۲) جنگ سرد آمریکا و روسیه - پیوند قدرت با تجارت و سرمایه - آمیش ها - نوآوری های قرن نوزدهم در انگلستان

(۳) جنگ کره - پدید آمدن شرکت های چند ملیتی - حرکت های پروتستانی - تحولات قرن نوزدهم در اروپا و آمریکای شمالی

(۴) جنگ ویتنام - خودباختگی فرهنگی - مبلغان مذهبی مسیحی - تبدیل چهره جامعه انگلستان از کشاورزی به صنعتی

۵۶- پاسخ گزینه ۱

-قرار دادن جهان تا آستانه جنگ جهانی سوم : بحران موشکی کوبا

-تأسیس رستوران های زنجیره ای مک دونالد در هند : فرایند جهانی شدن

-نسبت دادن تاریخچه حرکت حرکت خود به تلاش های حضرت سلیمان برای ایجاد جامعه جهانی : فراماسونرها

-مهار نیروی بخار و استقرار نظام کارخانه ای : تحولات اواسط قرن هجدهم در انگلستان

سوال ۵۷ - چرا علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتر برخوردار است؟

(۱) علوم اجتماعی و فناوری حاصل از آنها، وسیله غلبه بر محدودیت های طبیعی هستند - پیش بینی در علوم طبیعی پیچیده تر از علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی دارند.

(۲) زیرا علوم اجتماعی ظرفیت داوری در باره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد - در باره فرصت ها و محدودیت های فناوری به انسان ها آگاهی می دهند و به انسان ها کمک می کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

(۳) چون علوم اجتماعی، به انسان ها کمک میکند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند - علوم اجتماعی با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آنها را می دهد.

(۴) علوم اجتماعی، به انسان قدرت پیش بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آنها را می دهد و به او در استفاده از طبیعت کمک میکند - علوم اجتماعی و فناوری های حاصل از آنها، ابزار بهره مندی انسان از طبیعت هستند.

۵۷ - پاسخ گزینه ۲

علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. علوم اجتماعی درباره فرصت ها و محدودیت های فناوری به انسان ها آگاهی می دهند و به آنها کمک می کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. از این رو علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

سوال ۵۸- چرا رویکرد تفسیری، ملاک و معیاری و برای داوری علمی در باره همه لایه های قدرت، سیاست و ارزش های سیاسی به دست نمی دهد؟

(۱) وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته اند، ببیند، امکان مقایسه فرهنگ از دست می رود. همچنین با معنزدایی و ارزش زدایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آنها به پدیده های مادی، از شناخت واقعی آنها باز می ماند.

(۲) زیرا با معنزدایی و ارزش زدایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آنها به پدیده های مادی و فاقد معنا، از شناخت واقعی آنها باز میماند. همچنین صرفاً به توصیف ارزش های سیاسی مختلف بسنده می کند و نمی تواند برای مقایسه آنها ملاک و معیاری به دست آورد.

(۳) با منحصر کردن علم به علوم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه میکند، ارزش های انسانی از جمله ارزش های سیاسی را که تماماً مادی و محسوس نیستند قابل مطالعه علمی نمی داند. علاوه بر این، سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم و جوهی محسوس دارد که رویکرد تفسیری، توان مطالعه و بررسی آنها را ندارد.

(۴) زیرا صرفاً به توصیف ارزش های سیاسی مختلف بسنده می کند و نمی تواند برای مقایسه آنها با یکدیگر ملاک و معیاری به دست آورد. علاوه بر این، سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آنها، و جوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت ها، توان مطالعه و بررسی آن را ندارد.

۵۸- پاسخ گزینه ۴

جامعه شناسی تفسیری، سیاست و قدرت را پدیده هایی معنادار و ارزشی میداند، اما صرفاً به توصیف ارزش های سیاسی مختلف بسنده می کند و نمی تواند برای مقایسه آن ها با یکدیگر و تشخیص درست از غلط یا خوب از بد ملاک و معیاری به دست آورد. علاوه بر این سیاست و قدرت خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آنها جوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت ها، توان مطالعه و بررسی آن را نیز ندارد.

سوال ۵۹- در رابطه با موضوع قدرت، پاسخ درست کدام است؟

- چگونه مفهومی است؟

- رابطه قدرت با سیاست چگونه است؟

- با چه رویکردی به آن بنگریم تا شرعی، اخلاقی و قانونی بودن آن را دریابیم؟

(۱) به ندرت بی طرفانه است - قدرت، وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت های اخلاقی است - تفسیری

(۲) با واکنشی بسیار تحسین آمیز یا نفرت انگیز رو به رو می شود - قدرت، مسئله اصلی سیاست و جوهر آن است - ارزشی و تفسیری

(۳) مسئله بر انگیز و به شکل اجتناب ناپذیری ارزشی است - قدرت وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام آور آن است - عالمانه و انتقادی

(۴) پدیده ای نفرت انگیز تلقی می شود - برخی همه سیاست را قدرت می دانند و برخی بخش عمده ای از آن را قدرت می پندارند - تبیینی و عالمانه

۵۹- پاسخ گزینه ۳

- قدرت مفهومی مسئله برانگیز و به شکل اجتناب ناپذیری ارزشی است. سخن گفتن از قدرت و سیاست به ندرت بی طرفانه است. کمتر واژه ای نظیر قدرت با واکنشی بسیار تحسین آمیز یا نفرت انگیز روبه رو می شود.

- قدرت وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام آور آن است ولی در گذشته قدرت مسئله اول و اصلی سیاست نبوده است.

- همواره باید قدرت ها را با رویکردی عالمانه و انتقادی بنگریم تا شرعی اخلاقی و قانونی بودن آن را دریابیم. در عین حال همواره باید مراقب باشیم از مواجهه بدبینانه و زاهدانه با قدرت نیز خودداری کنیم.

سوال ۶۰ - کدام یک از عبارات های زیر، در مورد «ابن خلدون» درست، اما در باره «طه عبدالرحمن» نادرست است؟

- (۱) در مطالعات خود به روش عقلی توجه داشت - کسانی چون «عابدالجابری» و «ابن رشد» را که در مواجهه با فلسفه یونان به نوآوری پرداخته اند مورد تمجید قرار می دهد.
- (۲) جامعه شناسی او در مقایسه با جامعه شناسی فارابی محافظه کارانه است - وی کسانی چون «ابن رشد» و «غزالی» را که در مواجهه با فلسفه یونان به نوآوری پرداخته اند مورد تمجید قرار میدهد.
- (۳) در نقل روایات محتاط بود و هر قولی را قبول و نقل نمی کرد - از مهم ترین نوآوری های این متفکر «نظریه نوگرایی اسلامی»، «نظریه کنش دینی» و «نظریه مقاومت» است.
- (۴) رویکرد وی انتقادی بود و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده می کرد - اهمیت امروزی او در به کار گیری روش انتقادی بود و تلاش می کرد علت عقیده مردم به یک باور و رسم را تبیین کند.

۶۰- پاسخ گزینه ۲

بررسی همه گزینه ها:

گزینه ۱: نادرست، ابن خلدون در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت - نادرست، طه عبدالرحمن کسانی چون ابن عربی و غزالی را که در مواجهه با فلسفه یونان به ابداع و نوآوری پرداخته اند مورد تمجید قرار می دهد.

گزینه ۲: درست - نادرست، ابن عربی و غزالی

گزینه ۳: نادرست، مربوط به ابوریحان بیرونی است - درست

گزینه ۴: نادرست، رویکرد ابن خلدون انتقادی نیست - نادرست، مربوط به ابوریحان بیرونی است.

سوال ۶۱- به ترتیب، پاسخ پرسش های زیر در کدام گزینه آمده است؟

-گاهی تاکید بر تنوع و تکثر هویت ها و اصالت بخشیدن به آنها به معنای چیست؟

-به دست آوردن قدرت پیش بینی، پیشگیری و کنترل جامعه، توسط جامعه شناسی با شناخت چه چیزی فراهم میشود؟

-چگونه یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می شود؟

(۱) این مطلب که دانش جهان شمول نیست - قواعد اجتماعی - جهان اجتماعی نمی تواند کنش های اجتماعی را بر اساس فرهنگ خود سامان دهد و زمینه تبدیل یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر را فراهم می آورد.

(۲) درگیر شدن در سیاست هویت و تحسین و تحقیر گروه های غیر خودی - پدیده های اجتماعی - عقاید و آرمان ها که سازنده هویت اجتماعی هستند، ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست میدهند.

(۳) شکل گیری نظریه های که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته اند-مناسبت بیرونی - ناسازگاری از سطح هنجار ها و رفتار ها به سطوح عمیق تر یعنی عقاید و ارزش ها می رسد.

(۴) انکار اشتراک و وحدت انسان ها و از بین رفتن فرصت گفت و گوی انسان ها و فرهنگ ها - نظم اجتماعی - تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می روند و به صورت تحولات فرهنگی در می آیند.

۶۱- پاسخ گزینه ۴

-گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هویت ها و اصالت بخشیدن به آن به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان هاست و فرصت گفت و گو و معارفه انسان ها و فرهنگ ها را از بین می برد.

-جامعه شناسی با شناخت نظم اجتماعی ، به انسان ها قدرت پیش بینی پیشگیری و کنترل جامعه را می دهد.

-اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید ، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می شود. در آن صورت تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می روند و به صورت تحولات فرهنگی در می آیند و جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می شود.

سوال ۶۲- هر یک از جنبش ها و حرکت های اعتراضی و گروه های زیر، در ارتباط با چه موضوعی شکل گرفتند؟

-انقلاب ۱۹۴۷ پاکستان

-پروتستانسیسم

-آسیایی تبارها

(۱) بیداری اسلامی - حرکت های اعتراض آمیز مذهبی در جهت اصلاح دینی - حل منازعات گروهی و قومی

(۲) تقلیدی از انقلاب های مدرن - حرکت های اعتراض آمیز مذهبی در جهت اطلاع دینی - سیاست هویت

(۳) هدف قرار دادن اصلاح شیوه زمامداری - حرکت های اعتراض آمیز مخالف با قدرت پاپ - سیاست هویت

(۴) ستحت تأثیر انقلاب مشروطه ایران - حرکت های اعتراض آمیز بدون همراهی با تحولات اجتماعی جهان غرب - تقسیم بندی های نژادی و قومی

۶۲- پاسخ گزینه ۲

-دیگر انقلاب ها و جنبش های آزادی بخش قرن بیستم مانند جنبش ها و انقلاب های ۱۹۲۱ مراکش، ۱۹۳۰ لیبی، ۱۹۴۱ لبنان، ۱۹۴۴ سوریه، ۱۹۴۷ پاکستان و ۱۹۴۸ چین تقلیدی از انقلاب های مدرن بودند.

-حرکت های اعتراض آمیز مذهبی که در جهت اصلاح دینی پدید آمدند پروتستانسیسم نام دارند.

-جنبش های سبک زندگی، زنان، آفریقایی - آمریکایی ها آسیایی تبارها، جوانان اقلیت های قومی، مذهبی و جنبش زیست محیطی نمونه هایی از اعتراض ها و مقاومت هایی هستند که در ارتباط با سیاست هویت شکل گرفتند.

سوال ۶۳ - در بین عبارت های زیر، کدام یک بخش اول آن درست و بخش دوم آن نادرست است؟

الف: انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود، بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب درون قطب بندی سیاسی شرق و غرب، یک قطب بندی جدید فرهنگی به وجود آورد.

ب: رابطه دو سویه نظم و آزادی از پیامد های الزامی هر جهان اجتماعی است و برای جهان های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود ندارد.

ج: عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی در باره محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد ولی همه عرصه های علمی را به تنهایی سامان نمی دهد و در علوم اجتماعی جهان اسلام، تفسیر و تبیین در تقابل با هم قرار نمی گیرند.

د: سوسیالیسم و کمونیسم، در مقابل فرد گرایی لیبرال، دو رویکرد جامعه گرا هستند، سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی برخلاف سرمایه داری آن را مطلق نمی داند ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.

ه: اگر مردمی مطابق با آرمان های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می دهند و واقعیت های هر جهان اجتماعی را می توان در پرتو آرمان های آن ارزیابی کرد.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «الف» (۴) «د» - «الف»

۶۳- پاسخ گزینه ۱

الف) درست-نادرست: انقلاب اسلامی بیرون از قطب بندی سیاسی شرق و غرب یک قطب بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

ب) درست-نادرست: برای جهان های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.

ج) درست - درست د) درست - درست ه) درست - درست.

سوال ۶۴ - به ترتیب، پاسخ درست کدام است؟

- کدام کشور در دوره استعمار، با تهدید کشور های اروپایی مجبور به برقراری روابط تجاری، تحت شرایط مورد نظر آنها شد؟

- در کدام فرهنگ ها، انسان ها فکر میکنند که با تسخیر طبیعت و تصرف آن ، میتوانند تمامی مسایل و مشکلات خود را حل کنند؟

- «اقتدار اجتماعی» چه نوع پدیده ای است؟

- برخی جامعه شناسان معتقدند که نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد. از نظر آنان نابرابری اجتماعی از چه چیزی ناشی می شود؟

(۱) چین - اساطیری - محسوس و کلان - نابرابری اسمی

(۲) ایران - جهانی - عینی و متوسط - قشر بندی اجتماعی

(۳) عثمانی - سرمایه داری - نامحسوس و کلان - تفاوت ها یا نابرابری های طبیعی

(۴) ژاپن - مدرن - نامحسوس و کلان - تفاوت ها یا نابرابری های طبیعی

۶۴ - پاسخ گزینه ۴

- ژاپن که از قرن هفدهم و بعد از نفوذ مسیحیت، دروازه های خود را به روی کشورهای غربی بسته بود با تهدید کشورهای اروپایی مجبور به برقراری روابط تجاری تحت شرایط مورد نظر این کشورها شد.

- در فرهنگ مدرن ، انسان بر این گمان است که با تسخیر طبیعت و تصرف آن می تواند تمامی مسائل و مشکلات خود را حل کند.

- اقتدار اجتماعی پدیده ای نامحسوس (ذهنی) و کلان است.

- برخی جامعه شناسان (رویکرد اول = موافقان قشر بندی اجتماعی = مدل لیبرالی) معتقدند که نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد. از نظر آنان نابرابری اجتماعی از تفاوت ها یا نابرابری های طبیعی ناشی می شود.

سوال ۶۵ - پاسخ موارد زیر در ارتباط با اندیشمندان کدام است؟

- فراهم کردن بنیادی نظری، برای بیداری دینی

- طرح مسئله اعتباریات

- باور های دینی هندو ها

- توجیه عملیات نظامی قدرت های غربی در مقابله با مقاومت کشور های غیر غربی

(۱) نگرش طه عبدالرحمن - تعریف موضوع علوم اجتماعی توسط علامه طباطبایی - بیان علت وجود کاست ها در جامعه هند توسط ابوریحان بیرونی - طرح نظریه جنگ تمدن ها توسط هانتینگتون

(۲) روش میرزا حسین نائینی - ایجاد پدیده هایی با قرار داد و اعتبار عقل نظری توسط علامه طباطبایی - شناخت سنت های الهی در جامعه توسط ابن خلدون - نظریه هانتینگتون

(۳) سنت فکری و فلسفی طه عبدالرحمن - نگرش ابوریحان بیرونی در بررسی پدیده های اجتماعی - نظریه پردازی برای پاسخگویی به نیاز های جهان اسلام توسط طه عبدالرحمن - نظریه جنگ تمدن ها توسط هانتینگتون

(۴) دیدگاه علامه طباطبایی - ایجاد پدیده هایی با قرارداد و اعتبار عقل عملی طباطبایی - علت تاریک ماندن عقاید و آرای هندیان بر ما توسط ابوریحان بیرونی - نظریه کنت در رابطه با جنگ های جهانی

۶۵- پاسخ گزینه ۱

- طه عبد الرحمن در مقدمه کتاب «کنش دینی و نوسازی عقل» اعلام میکند که می خواهد بنیادی نظری برای بیداری دینی فراهم کند.

- علامه طباطبایی با طرح مسئله اعتباریات تعریف دقیق تری از موضوع علوم اجتماعی ارائه کرده است.

- ابوریحان بیرونی نویسنده کتاب «تحقیق ماللهند»، علت وجود کاست ها در جامعه هند را باورهای دینی هندوها میداند که معتقدند خداوند جهان را این گونه طبقه بندی شده آفریده است.

- نظریه «جنگ تمدن ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه ای بود که عملیات نظامی قدرت های غربی در مقابله با مقاومت های کشورهای غیر غربی را توجیه میکرد.

سوال ۶۶- کدام یک از عبارات های زیر، در خصوص «روش تجربی در کسب معرفت و آگاهی» درست است؟

- الف: از روش های دقیق و قابل اندازه گیری برای بررسی موضوعات محسوس و نامحسوس استفاده میکند.
ب: در صورتی که به درسی استفاده شود، منجر به آگاهی و معرفت یکسان در همه موضوعات می شود.
ج: جنبه های مختلف آگاهی و معرفت حاصل از سایر منابع را تکمیل می کند.
د: ملاک اعتبار و پذیرش گزاره های مطرح شده، بررسی از طریق مشاهده و تجربه است.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «ج» - «د»

۶۶- پاسخ گزینه ۴

بررسی عبارات به ترتیب :

- الف) نادرست؛ روش های ارائه شده در علم تجربی تنها در حیطه امور مشاهده پذیر قابل اجرا و معتبر هستند و نمی توان از آنها در حیطه امور غیر قابل مشاهده با حواس پنجگانه (امور نامحسوس) استفاده کرد.
ب) نادرست؛ روش تجربی فقط منجر به آگاهی در حیطه موضوعات قابل مشاهده تجربی میشود، نه همه موضوعات.
ج) درست؛ اگرچه روش های چهارگانه کسب آگاهی و معرفت، ویژگی های مخصوص به خود را دارند، اما می توانند تکمیل کننده جنبه های مختلف آگاهی و معرفت باشند.
د) درست؛ برای پذیرش پاسخ های اولیه ارائه شده به مسئله های علمی و تأیید یک فرضیه باید آنها را بر اساس اطلاعات و داده های تجربی بیازماییم. بنابراین ملاک پذیرش و اعتبار گزاره ها بررسی از طریق مشاهده و تجربه است.
با توجه به توضیحات موارد «ج» و «د» درست هستند.

سوال ۶۷- از بین عبارات های زیر، کدام موارد نادرست است؟

الف: دو قلو های ناهمسان نیمی از ویژگی ها و صفات را از پدر و نیمی را از مادر به ارث می برند و ممکن است از لحاظ جنسیت، یکسان باشند.

ب: رشد جسمانی از تولد تا ۱۲ سالگی به آرامی و یکنواخت صورت می گیرد ولی در دوره نوجوانی با جهش روبه رو میشود.

ج: رشد دوره نوجوانی همراه با تغییرات متعدد و ناگهانی در جنبه های مختلف است که فرد نسبت به آن آگاهی دارد.

د: بروز مهارت ها و توانایی های جسمانی و شناختی در دو سال اول زندگی، بیشتر نیازمند یادگیری است.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «ج» - «د» (۴) «ب» - «ج» - «د»

۶۷- پاسخ گزینه ۲

بررسی عبارات به ترتیب:

الف) درست؛ دوقلوهای ناهمسان می توانند هم جنس یا غیر همجنس باشند. ضمناً همه افراد ۲۳ کروموزوم از مادر و ۲۳ کروموزوم از پدر به ارث می برند. بنابراین دوقلوهای همسان نیز همانند سایر افراد نیمی از صفات خود را از پدر و نیمی را از مادر به ارث می برند.

ب) نادرست؛ از زمان تولد تا نوجوانی (یعنی تا ۲۰ سالگی) رشد جسمانی - حرکتی با سرعت و تغییرات بسیاری همراه است. بنابراین نمی توان گفت تا ۱۲ سالگی رشد یکنواخت و آرام است.

ج) درست؛ همه ما به راحتی به یاد می آوریم که در دوره ای از رشد به طور ناگهانی تغییرات زیادی را تجربه کرده ایم. تغییراتی که باعث شد در بسیاری از حیطه های جسمی و روانی مثل توانمندی های شناختی هیجانی و اجتماعی متفاوت شویم. بنابراین نوجوانان گرچه در به کارگیری برخی از توانمندی های خود پختگی لازم را نداشته باشند، اما نسبت به تغییرات خود، آگاهی دارند.

د) نادرست؛ روان شناسان رشد معتقدند ویژگی ها و تغییراتی که در طول دوره زندگی از دوره جنینی تا دوره سالمندی در افراد رخ می دهد می تواند معلول دو دسته عوامل وراثتی و محیطی باشد. در دو سال اول زندگی بخش عمده ای از تغییرات شناختی و جسمانی (مانند غلت زدن راه رفتن توجه کردن به محیط ...) با گذشت زمان و طبق یک برنامه طبیعی اتفاق می افتد بنابراین بهتر است بگوییم بروز مهارت ها در این دوره بیشتر تحت تأثیر رشد و آمادگی زیستی است نه یادگیری با توجه به توضیحات عبارات «ب» و «د» نادرست است.

سوال ۶۸- کدام مورد در خصوص ایلای ۱۵ ساله و رادین ۸ ساله، درست است؟

۱) ایلایا علی رغم نظارت بر روند تفکر خود، به نظرات دیگران حساس بوده و تحمل کمی در شنیدن انتقاد ها دارد.

۲) رادین معمولاً از لحاظ هیجانی و احساسی تحریک پذیر و بی ثبات است و از همه چیز انتقاد و عیب جویی می کند.

۳) ایلایا در انجام فعالیت های روزمره اش، به دلیل توجه به احتمالات و شرایط پیش بینی نشده، دارای توجه پراکنده است.

۴) رادین این توانایی را دارد که اطلاعات را به صورت کلی و خلاصه شده، رمزگردانی کرده و در موقع لزوم آن را به کار گیرد.

۶۸- پاسخ گزینه ۱

ایلایا در دوره نوجوانی (۱۲ تا ۲۰ سالگی) و رادین در دوره کودکی (تولد تا ۱۲ سالگی) قرار دارد. نوجوانان برخلاف کودکان قادر به نظارت ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه هستند و بر استدلالها قضاوت ها و تصمیم هایشان اشراف دارند. از طرف دیگر به دلیل عدم پختگی در به کارگیری توانایی های شناختی دچار پیامدهای ناسازگارانه ای مثل حساسیت نسبت به انتقاد دیگران آرمان گرایی و عیب جویی می شوند. بنابراین گزینه ۱ درست است. بررسی سایر گزینه ها :

گزینه ۲ : تحریک پذیری هیجانی و بی ثباتی در احساسات در اثر تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی دوره نوجوانی به وجود می آید. آرمان گرایی و عیب جویی نیز جزو پیامدهای ناسازگارانه تغییرات شناختی نوجوانی است. بنابراین این عبارت در مورد ایلایا نوجوان صادق است نه رادین .

گزینه ۳ : توجه کردن به شرایط و احتمالات پیش بینی نشده نشان دهنده برخورداری از تفکر فرضی است که برای اولین بار در نوجوانی بروز می یابد، ولی تفکر فرضی موجب توجه پراکنده نمی شود و اساساً توجه نوجوانان گزینشی تر از کودکان است و کمتر دچار توجه پراکنده می شوند.

گزینه ۴ : کودکان اطلاعات را بیشتر به شکل جزء به جزء رمزگردانی میکنند و بزرگسالان به شکل خلاصه و کلی بنابراین رادین نمی تواند به راحتی از رمزگردانی خلاصه و کلی استفاده کند.

سوال ۶۹- کدام مورد در خصوص «فرایند های شناختی» درست است؟

- (۱) تعداد محرک هایی که در یک لحظه در یک محیط حاضر هستند از تعداد محرک هایی که مورد توجه قرار میگیرند، کمتر است.
- (۲) تعداد محرک هایی هدف که در تکلیف مهم ردیابی نمی شوند از تعداد محرک های انحرافی که ردیابی می شوند، بیشتر است.
- (۳) تعداد محرک هایی که در یک لحظه تغییر و تفسیر می شوند از تعداد محرک هایی که احساس شده اند، کمتر است.
- (۴) تعداد محرک هایی که بدون احساس ادراک میشوند از تعداد محرک هایی که با احساس ادراک می شوند، بیشتر است.

۶۹- پاسخ گزینه ۳

همه چیزهایی که احساس می کنیم تفسیر نمی شوند. به عبارت دیگر بسیاری از محرکهای حسی در همان حد تحریک گیرنده های حسی باقی مانده در نتیجه وارد فضای ادراکی نمی شوند و فقط برخی از محرک های احساس شده ادراک می شوند. بنابراین تعداد محرک هایی که در یک لحظه تعبیر و تفسیر (ادراک) میشوند از تعداد محرک هایی که احساس شده اند کمتر است.

بررسی سایر گزینه ها

گزینه ۱: ما از بین دریافت های حسی فقط برخی از آنها را انتخاب میکنیم. انتخاب محرک خاص از بین محرکهای بیشمار پیرامون ما توجه نام دارد. بنابراین تعداد محرک هایی که در یک لحظه در محیط حاضر هستند از تعداد محرک هایی که مورد توجه قرار می گیرند و انتخاب می شوند بیشتر است.

گزینه ۲: در تکالیف مهم «هشدار کاذب» نسبت به «از دست دادن محرک هدف» بیشتر رخ می دهد. پس تعداد محرک های هدف که در تکالیف مهم ردیابی نمی شوند از دست دادن محرک هدف از تعداد محرک های انحرافی که ردیابی میشوند (هشدار کاذب) کمتر است.

گزینه ۴: ادراک محرک هایی که وجود نداشته اند و احساس نشده اند توهم نام دارد که نوعی خطا محسوب می شود و یک اتفاق همیشگی و عادی نیست. بنابراین تعداد محرک هایی که بدون احساس ادراک میشوند از تعداد محرک هایی که با احساس ادراک میشوند بیشتر نیست.

سوال ۷۰- در ارتباط با نتایج آزمایش های فقدان حواس بر روی افراد، کدام مورد درست است؟

(۱) شرکت کنندگان در شرایطی قرار می گرفتند که هیچ کدام از حواس آنها، به وسیله محرک های درونی تحریک نمی شد.

(۲) شرکت کنندگان در تحمل وضعیت ایجاد شده ناشی از عدم تحریک گیرنده های حسی، توانایی محدود داشتند.

(۳) شرکت کنندگان سعی می کردند فقدان تحریک یک حس را از طریق احساس سایر محرک ها جبران نمایند.

(۴) شرکت کنندگان با وجود قول دریافت پاداش، نتوانستند بیشتر از چند روز این شرایط را تحمل کنند.

۷۰- پاسخ گزینه ۲

نتایج مطالعات نشان داد داوطلبانی که حاضر شدند تا آزمایش محرومیت حسی بر روی آنها انجام شود با وجود قول دریافت پاداش نتوانستند بیشتر از چند ساعت شرایط محرومیت حسی را تحمل کنند. محرومیت حسی در شرایط عدم تحریک گیرنده های حسی توسط محرک ها ایجاد می شود. بررسی سایر گزینه ها :

گزینه ۱ : شرکت کنندگان در شرایطی قرار می گیرند که هیچ کدام از حواس آنها به وسیله محرک های بیرونی (نه درونی) تحریک نمی شود.

گزینه ۳ : این که فقدان یک حس توسط سایر حواس جبران شود مفهوم جبران حسی را نشان می دهد و به محرومیت حسی ارتباط ندارد. در محرومیت حسی فقدان تحریک همه حواس وجود دارد نه فقط یک حس.

گزینه ۴ : شرکت کنندگان با وجود قول دریافت پاداش نتوانستند بیشتر از چند ساعت (نه چند روز) این شرایط را تحمل کنند.

سوال ۷۱ - هر کدام از عبارت های زیر به ترتیب با کدام یک از نشانه های بازیابی، همخوانی بیشتری دارد؟

- یادآوری آسان تر مطالب درسی، با حضور در همان کلاسی که مطالب تدریس شده

- بیان تفاوت های حافظه معنایی و رویدادی در ثبت اطلاعات

- به خاطر آوردن ضرب المثل هایی در مورد صرفه جویی

- به خاطر آوردن نام همکلاسی های دوران ابتدایی که در کنار هم می نشستند.

(۲) معنایی - بیرونی - حسی - درونی

(۱) درونی - معنایی - بیرونی - حسی

(۴) بیرونی - حسی - درونی - معنایی

(۳) حسی - درونی - معنایی - بیرونی

۷۱- پاسخ گزینه ۳

منظور از نشانه های بیرونی یا حسی این است که بین نشانه و چیزی که می خواهیم آن را به یاد بیاوریم هم زمانی یا هم مکانی وجود داشته باشد؛ یعنی با هم در یک زمان ارائه شده باشند یا در کنار یکدیگر قرار گرفته باشند. بنابراین حضور در کلاسی که مطالب را در آنجا یاد گرفته ایم به عنوان یک نشانه بیرونی برای به یاد آوردن آن مطالب عمل میکند. هم چنین جای نشستن همکلاسیمان نیز به عنوان نشانه بیرونی برای به خاطر آوردن نام او عمل میکند (عبارات اول و چهارم) ولی بیان تفاوت های مفاهیم مختلف و بیان ضرب المثل هایی بر اساس محتوا وابسته به نشانه درونی یا معنایی است (عبارات دوم و سوم).

سوال ۷۲- هر یک از فعالیت های زیر که توسط یک معلم در هنگام تدریس به کار گرفته می شود، به ترتیب، کدام عامل فراموشی را بیشتر کنترل می کند؟

- در شروع تدریس بر کاربردی و مهم بودن مباحث درس تأکید می کند.
- در هر جلسه، از مباحث جلسه قبل امتحان می گیرد.
- در ابتدای هر جلسه، مطالب تدریس شده جلسه قبل را به طور سریع مرور می کند.
- با ارائه اطلاعات ساماندهی شده و کامل تدریس کرده و از مثال های عینی و متعدد استفاده میکند.
- (۱) تداخل - گذشت زمان - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی معنا دار
- (۲) گذشت زمان - تداخل - عدم نشانه های بازیابی کافی - عوامل عاطفی
- (۳) عدم رمزگردانی - عدم نشانه های بازیابی کافی - تداخل - گذشت زمان
- (۴) عوامل عاطفی - گذشت زمان - گذشت زمان - عدم نشانه های بازیابی کافی

۷۲- پاسخ گزینه ۴

بررسی عبارات به ترتیب :

-تأکید بر کاربردی بودن مطالب فن بیان اهمیت مطلب است. مطالب مهم و کاربردی دوست داشتنی هستند. اگر چیزی را دوست نداشته باشیم به راحتی رمزگردانی نمی کنیم با بیان اهمیت مطالب و کاربردی بودن آنها ذهنمان پذیرای مطلب جدید می شود و رمزگردانی اتفاق می افتد. بنابراین این روش تأثیر منفی عوامل عاطفی را کاهش میدهد و همچنین از عدم رمزگردانی نیز جلوگیری می کند. پس قسمت اول گزینه های ۳ و ۴ درست است.

-امتحان گرفتن از مباحث جلسه قبل باعث می شود اطلاعاتی که به خاطر سپرده ایم را مرور کنیم و اجازه ندهیم که در اثر گذشت زمان فراموش شوند. همچنین هر چه بیشتر آزمون دهیم نشانه های بازیابی بیشتری کسب میکنیم و در بازیابی موفق تر خواهیم بود. پس در قسمت دوم نیز گزینه های ۳ و ۴ درست است. (گذشت زمان - عدم نشانه های بازیابی)

-مرور و تکرار مطالبی که در گذشته یاد گرفته ایم باعث تثبیت مطالب می شود و اثر گذشت زمان بر فراموشی را کنترل می کند. دقت کنید که مرور باید هرچه سریع تر و با فاصله کمتری بعد از یادگیری صورت گیرد تا مطالب کمتری فراموش شوند ولی در هر صورت مرور کردن (حتی بعد از گذشت یک هفته) باز هم میتواند اثر گذشت زمان را کاهش دهد.

-ارائه اطلاعات ساماندهی شده موجب نظم بخشی و دسته بندی اطلاعات در ذهن میشود و پس از آن هر کدام از دسته بندی ها به عنوان نشانه برای به یاد آوردن مطالب مربوط به خودشان عمل میکنند. به همین دلیل در حافظه ای که منظم است اطلاعات راحت تر پیدا میشوند. همچنین استفاده از مثالهای عینی و متعدد موجب بسط معنایی میشود در نتیجه فرد نشانه های بازیابی بیشتری را از نوع درونی و معنایی کسب می کند. با این توضیحات قسمت چهارم گزینه ۴ درست ترین و مرتبط ترین عامل را مطرح کرده است. (عدم نشانه های بازیابی)

سوال ۷۳ - کدام عبارت زیر درست است؟

- (۱) در فرایند حل مسئله موفق، فردا از دانش و تجربه قبلی بهره می برد و نسبت به شرایط و موقعیت فعلی آگاهی دارد.
- (۲) حل مسئله از عالی ترین سطوح شناخت و مبتنی بر پردازش ادراکی و حسی بوده و از طریق آن مناسب ترین راه گزینش می شود.
- (۳) مسائل علم روانشناسی عمدتاً تحت تاثیر عوامل چندگانه و متعددی قرار دارد و از نوع خوب تعریف شده است.
- (۴) مسائل زندگی واقعی و روزمره به راحتی قابل تشخیص است اما فرایند حل آنها پیچیده و دشوار است.

۷۳- پاسخ گزینه ۱

تفکر شامل استدلال قضاوت حل مسئله و تصمیم گیری است. تفکر کاملاً آگاهانه است و فردی که مشغول اندیشیدن است ضمن اینکه از دانش گذشته بهره مند میشود به آنچه می اندیشد و نیز به روش تفکر خود آگاهی کامل دارد و همچنین در حل مسئله فرد باید موقعیت فعلی (مبدأ) را بشناسد. بنابراین در فرایند حل مسئله موفق فرد نسبت به شرایط و موقعیت فعلی خود و نسبت به آنچه انجام میدهد آگاهی دارد. بررسی سایر گزینه ها :

گزینه ۱ : حل مسئله هم می تواند مبتنی بر پردازش ادراکی (حسی) و هم مبتنی بر پردازش مفهومی باشد. گزینش مناسب ترین راه در تصمیم گیری اتفاق می افتد نه حل مسئله در فرایند حل مسئله فرد راه حل مناسب را پیدا میکند. پس هر دو قسمت جمله نادرست است.

گزینه ۳ : مسائل علوم انسانی به دلیل چند علیتی بودن عمدتاً از نوع خوب تعریف نشده محسوب می شوند.

گزینه ۴ : مرحله اول حل مسئله تشخیص مسئله است و باید به یاد داشته باشیم که مشخص کردن بسیاری از مسائل زندگی واقعی چندان آسان نیست. همچنین فرایند حل همه مسائلی که در زندگی روزمره با آنها مواجه می شویم لزوماً پیچیده و دشوار نیستند. بنابراین هر دو قسمت جمله نادرست است.

سوال ۷۴- در فرایند حل مسئله توسط دانش آموزان زیر، به ترتیب، کدام ویژگی مسئله، بیشتر مورد غفلت قرار گرفته است؟

- به تازگی قصد یادگیری موسیقی دارد و در یک کلاس سطح پیشرفته موسیقی ثبت نام میکند.
 - معمولاً یادگیری و کسب نمرات خوب اولویت او نیست و باروش های درست مطالعه آشنایی ندارد.
 - باور دارد استعداد بالایی داشته و با مطالعه محدود، می تواند نمره قبولی درس را کسب کند.
 - به طور تصادفی، گزینه درست سوال را انتخاب کرده ولی نمی تواند راه حل آن را تشریح کند.
- (۱) مشخص بودن موقعیت مبدا - هدفمندی - شناسایی امکانات و توانایی ها - تحت کنترل بودن
- (۲) شناسایی امکانات و توانایی ها - تحت کنترل بودن - مشخص بودن موقعیت اولیه - هدفمندی
- (۳) تحت کنترل بودن - هدفمندی - شناسایی امکانات و توانایی ها - مشخص بودن موقعیت مبدا
- (۴) مشخص بودن موقعیت فعلی - تحت کنترل بودن - شناسایی امکانات و توانایی ها - هدفمندی

۷۴- پاسخ گزینه ۱

بررسی عبارات به ترتیب :

عبارت اول : کسی که به تازگی قصد یادگیری موسیقی دارد ولی در کلاس پیشرفته ثبت نام میکند سطح فعلی خود را به درستی نشناخته است و در واقع حل مسئله را از نقطه ای آغاز کرده که واقعاً در آنجا قرار ندارد. بنابراین در قسمت اول گزینه های ۱ و ۴ درست است. (مشخص بودن موقعیت مبدا)

عبارت دوم: یادگیری و کسب نمرات خوب هدف و مقصد حل مسئله را نشان میدهد در حالی که این دانش آموز به دنبال چنین چیزی نیست یعنی این موضوع را به عنوان هدف برای خود قرار نداده است. یکی از علتهای این که افراد راه حل مسئله را نمی دانند این است که هدف را به صراحت تعریف نکرده اند. همین موضوع باعث شده که دانش آموز مورد نظر با روشهای مطالعه هم آشنایی نداشته باشد. با توجه به این توضیحات قسمت دوم در گزینه های ۱ و ۳ درست است. (هدفمندی)

عبارت سوم : کسی که تصور میکند استعداد بالایی دارد و بدون تلاش می تواند نمره خوبی کسب کند در واقع توانمندی ها و محدودیت های خود را به درستی شناسایی نکرده است بنابراین قسمت سوم در گزینه های ۱ و ۴ درست است. (شناسایی امکانات و توانمندی ها)

عبارت چهارم کسی که بدون تلاش و جدیت به خرج دادن راه حل را به شکل تصادفی پیدا کرده در واقع نسبت به فرایند و جریان حل مسئله آگاهی نداشته و همین باعث شده که نتواند راه حل را توضیح دهد. بنابراین فقط قسمت چهارم گزینه ۱ درست است. (تحت کنترل بودن حل مسئله)

سوال ۷۵- کدام عبارت در خصوص «تصمیم گیری» درست است؟

- (۱) یکی از عالی ترین و پیچیده ترین فعالیت های شناختی است که در آن بهترین راه حل انتخاب میشود و سپس در جریان حل مسئله، بهترین اولویت اجرا می شود.
- (۲) اعتماد و اطمینان غیر واقعی و نامتناسب نسبت به توانمندی ها و امکانات خود، باعث میشود که فرد نتواند به راه حل رسیدن به هدف، دسترسی پیدا کند.
- (۳) فرد با انتخاب ها و اولویت های مختلف رو به رو است و در فرایند آن، تعداد و ویژگی های اولویت ها، شناسایی و بررسی میشود.
- (۴) یک مهارت ثابت و یکنواخت بوده که هر فرد متناسب با توانایی ها و ویژگی های خود از آن برخوردار است.

۷۵- پاسخ گزینه ۳

تصمیم گیری یعنی ارزیابی گزینه های مختلف (انتخاب های مختلف، اولویت های مختلف) و انتخاب مناسب ترین آنها. با توجه به مراحل تصمیم گیری می توان گفت فرد در مرحله دوم تعداد اولویت هایی که پیش رو دارد را شناسایی کرده و پس از آن در مرحله سوم ویژگی های هر کدام از اولویت ها را مشخص کرده و آنها را با یکدیگر مقایسه میکند. بررسی سایر گزینه ها :

گزینه ۱ : تصمیم گیری یکی از عالی ترین و پیچیده ترین فعالیت های شناختی است. در تصمیم گیری فرد بهترین راه حل را از میان راه های موجود انتخاب و اجرا میکند. بنابراین اجرای بهترین اولویت در تصمیم گیری اتفاق می افتد نه در حل مسئله

گزینه ۲ : اعتماد و اطمینان غیر واقعی و نامتناسب نسبت به توانمندی ها و امکانات خود یکی از موانع تصمیم گیری است که باعث میشود فرد نتواند بهترین راه رسیدن به هدف را از بین راه های موجود انتخاب کند. دقت کنید که «دسترسی به راه حل رسیدن به هدف» که در این گزینه بیان شده مربوط به فرایند حل مسئله است نه تصمیم گیری؛ زیرا در حل مسئله فقط یک راه وجود دارد که ما را به هدف می رساند.

گزینه ۴ : تصمیم گیری یک مهارت است که هر فردی می تواند این مهارت را در خود ارتقا دهد. بنابراین برخلاف استعداد یک ویژگی ثابت نیست. دقت کنید که روشهای ثابت و یکنواخت تصمیم گیری افراد تعریف «سبک های تصمیم گیری» است و منظور این است که اگر فردی به شکل تقریباً ثابت و در بیشتر موقعیت ها از یک روش استفاده کند آن روش سبک تصمیم گیری او محسوب می شود. ولی بدین معنا نیست که مهارت تصمیم گیری به صورت کلی ثابت و غیر قابل تغییر است.

سوال ۷۶- کدام مورد در خصوص «سبک های تصمیم گیری» درست است؟

۱) سبک اجتنابی، بیشتر در دوره نوجوانی که تحریک پذیری و بی ثباتی در احساسات و هیجانات مشاهده میشود، غالب است.

۲) در سبک تکانشی، تصمیم گیری مرحله به مرحله پیش نمی رود و فرد بدون آمادگی و پیش زمینه قبلی، به طور لحظه ای و یک دفعه ای تصمیم می گیرد.

۳) سبک وابسته در افرادی که به توانمندی ها، امکانات و ادراکات درونی خود و دیگران اطمینان راسخ و کافی دارند، مشاهده میشود.

۴) در سبک منطقی فرد در ارزیابی تمام گزینه ها، اولویت ها و منابع اطلاعاتی موجود موارد و شواهدی را جست و جو میکند که با باورهای او سازگار است.

۷۶- پاسخ گزینه ۲

در سبک تصمیم گیری تکانشی فرد بدون محاسبه با عجله و ناگهانی اقدام می کند؛ به عبارت دیگر به مرحله ای که قبل از اقدام کردن (قبل از مرحله ۵) باید طی شود بی توجه است: مشخص کردن اولویت ها، بررسی ویژگی های اولویت ها، و بررسی پیامدهای انتخاب هر اولویت را نادیده می گیرد. بررسی سایر گزینه ها: گزینه ۱: با توجه به افزایش تحریک پذیری نوجوانی و بی ثباتی در احساسات سبک تکانشی و سبک احساسی در نوجوانان بیشتر دیده می شود اما سبک اجتنابی در نوجوانان غالب نیست. گزینه ۳: افرادی که به توانمندی ها و امکانات خود اطمینان راسخ و کافی دارند، قاعدتاً از سبک تصمیم گیری وابسته استفاده نمی کنند و به دنبال تبعیت کورکورانه از دیگران نیستند. گزینه ۴: سوگیری تأیید یکی از موانع تصمیم گیری درست و منطقی است. بنابراین کسی که از سبک تصمیم گیری منطقی استفاده می کند همه اولویت ها حتی اولویت هایی که با باورهای او سازگار نیستند را هم بررسی میکند تا بتواند بهترین انتخاب را برگزیند.

سوال ۷۷- از بین عبارات های زیر، کدام موارد درست است؟

- الف: احساس کنترل، تحت تاثیر یاد گیری بوده و همواره با واقعیت های موجود هماهنگی دارد.
- ب: انگیزه درونی با نیاز های درونی افراد همخوانی داشته و رفتار های ناشی از آن، شدت و ماندگاری بیشتری دارند.
- ج: نگرش ها در جریان تحول شکل گرفته و بعد از شکل گیری می توانند در اثر ناهماهنگی شناختی تغییر کنند.
- د: نسبت دادن شکست به عوامل ناپایدار مثل شانس و دشواری تکلیف، منجر به تکرار ناکامی در سایر موقعیت ها می گردد.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ج» - «د» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ب» - «ج»

۷۷- پاسخ گزینه ۴

بررسی موارد به ترتیب :

- الف) نادرست : ادراک کنترل و کارایی در برخی موارد با شواهد محیطی یعنی با واقعیت های موجود هماهنگی ندارد و فرد دچار ادراک کاذب می شود.
- ب) درست : فعالیتی که فرد با انگیزه درونی انجام میدهد مطابق با نیازها و علایق او است و به همین دلیل ماندگاری بیشتری دارد.
- ج) درست : هر چند نگرشها پس از شکل گیری تابع اصل هماهنگی شناختی هستند و در برابر تغییر مقاومت میکنند ولی همچنان امکان تغییر آنها وجود دارد؛ به خصوص پس از ورود به دوره جوانی و تحصیل در دانشگاه فرد با باورهای متفاوتی روبه رو میشود که ممکن است او را دچار ناهماهنگی شناختی کند در نتیجه برای رفع ناهماهنگی دست به تغییر نگرشهای خود می زند.
- د) نادرست : دشواری تکلیف از عوامل پایدار است نه ناپایدار به طور کلی نسبت دادن شکست به عوامل پایدار مثل دشواری تکلیف یا نداشتن استعداد با کاهش دادن انگیزه فرد برای جبران احتمال تکرار ناکامی در موقعیت های بعدی را افزایش میدهد. ولی توجه کردن به عوامل ناپایدار که امکان تغییر دارند انگیزه فرد را برای جبران شکست و جلوگیری از تکرار مجدد ناکامی افزایش می دهد.
- با توجه به توضیحات داده شده عبارات «ب» و «ج» درست است.

سوال ۷۸- هر یک از عبارات های زیر، به ترتیب، با کدام مفهوم، همخوانی بیشتری دارد؟

- علی ترافیک عصر گاهی شدید را موجب دیر رسیدن به تمرینات باشگاه می داند.

- مینا (دختر بچه ۴ ساله) با دوستان خود در پارک محله، بازی و تفریح میکند.

- معلم از دانش آموزان چرایی عدم حضور در مراسم صبحگاه مدرسه را سوال می کند؟

- زهرا از بین دو رشته مورد علاقه، عکاسی را انتخاب کرده اما نسبت به آن تردید دارد.

(۱) اسناد درونی - بازی گروهی - نگرش - تعارض گرایش - گرایش

(۲) نگرش - رشد اجتماعی - اسناد بیرونی - ناهماهنگی بعد از تصمیم

(۳) اسناد بیرونی - انگیزه درونی - انگیزش - ناهماهنگی بعد از تصمیم

(۴) ادراک کنترل - انگیزه بیرونی - اسناد درونی - ناهماهنگی شناختی

۷۸- پاسخ گزینه ۳

بررسی عبارات به ترتیب :

عبارت اول : علی در حال بیان علت است پس از اسناد استفاده کرده و اسناد او به یک عامل بیرونی و غیر قابل کنترل است (ترافیک) در عین حال این اسناد یکی از عوامل نگرشی محسوب میشود بنابراین قسمت اول گزینه های ۲ و ۳ درست است.

عبارت دوم : بازی کردن کودکان به منظور تفریح و خوشگذرانی نشان دهنده انگیزه درونی آنها است و همچنین به رشد اجتماعی شان نیز مربوط است. بنابراین قسمت دوم گزینه های ۲ و ۳ درست است.

عبارت سوم : جست و جوی چرایی رفتار در واقع توجه به عوامل انگیزشی آن رفتار است. دقت کنید که دانش آموزان هنوز چیزی را به عنوان علت رفتار شان بیان نکرده اند پس شاهد اسناد نیستیم (رد گزینه های ۲ و ۴)

عبارت چهارم : وقتی افراد مجبور به انتخاب بین دو گزینه مطلوب میشوند پس از انتخاب دچار نوعی ناهماهنگی شناختی می شوند که به آن ناهماهنگی بعد از تصمیم گفته می شود. در چنین شرایطی افراد مزایای گزینه ای که انتخاب کرده اند را مورد تأکید قرار می دهند تا تردید و ناهماهنگی ذهنی خود را برطرف کنند. دقت کنید که زهرا از حالت تعارض گرایش-گرایش عبور کرده و تصمیم گیری خود را انجام داده است. (رد گزینه ۱)

سوال ۷۹- فرد در جریان حذف یا قابل تحمل کردن فشار های روانی، ابتدا کدام مورد را انجام میدهد؟

(۱) موقعیت پیش آمده را کمتر از توانایی خویش ارزیابی نموده و به دنبال حذف یا کنترل تغییرات زندگی است.

(۲) برای تغییر شرایط تهدید کننده با ارزیابی امکانات و توانایی های نامحدود خود، از روش های حل مسئله استفاده میکند.

(۳) تغییرات یا شرایط پیش آمده را آسیب زا تلقی کرده و امکانات و توانایی های خود، برای تغییر موقعیت را ارزیابی میکند.

(۴) تغییرات زندگی را به عنوان چالش ارزیابی کرده و ضمن توجه به توانایی ها و امکانات خود به دنبال سازگاری با شرایط قبلی خود است.

۷۹- پاسخ گزینه ۳

منظور از فرایند حذف یا قابل تحمل کردن فشار روانی همان «مقابله» است. در این فرایند فرد هنگام روبه رو شدن با موقعیت ابتدا بر اساس برداشت اولیه خود آن (موقعیت) را ارزیابی میکند و از خود می پرسد: آیا خطری مرا تهدید می کند؟ اگر پاسخ این سؤال مثبت باشد، فرد کنترل شخصی خود را ارزیابی میکند: آیا من میتوانم کاری برای تغییر موقعیت انجام دهم؟ بنابراین فرد برای مقابله با فشار روانی دو کار را انجام میدهد: ۱- ارزیابی خطرناک بودن موقعیت ۲- ارزیابی کنترل شخصی و توانایی خود برای تغییر موقعیت

با این توضیحات گزینه ۳ درست است. فرد با پاسخ مثبت به سؤال اول تغییرات یا شرایط پیش آمده را آسیب را (تهدید آمیز، خطرناک) تلقی میکند و دچار فشار روانی می شود. سپس به منظور مقابله با فشار روانی سؤال دوم را می پرسد؛ یعنی امکانات و توانایی های خود برای تغییر موقعیت را ارزیابی می کند. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: اولین اقدامی که فرد انجام می دهد ارزیابی موقعیت است نه ارزیابی توانایی خود برای تغییر موقعیت همچنین فرد به دنبال حذف یا کنترل تغییرات زندگی به طور کلی نیست.

گزینه ۲: این عبارت دو غلط دارد، اول این که هیچ فردی امکانات و توانمندی های نامحدود ندارد. دوم این که همه افراد لزوماً از روش های حل مسئله برای مقابله با فشار روانی استفاده نمی کنند.

گزینه ۴: فرد به دنبال سازگاری با شرایط جدید خود است، نه شرایط قبلی

سوال ۸۰ - کدام عبارت در خصوص پیوستار سلامت، درست است؟

- (۱) عوامل روان شناختی در حفظ و ارتقای جایگاه افراد و عوامل جسمانی در کاهش جایگاه افراد، در پیوستار نقش دارند.
- (۲) افرادی که در بخش میانی پیوستار قرار دارند، شیوه زندگی سالمی داشته و نیازی به تغییر در الگوهای رفتاری و شناختی ندارند.
- (۳) پیشگیری، بیشتر در مورد افرادی که در سمت چپ و درمان، در مورد افرادی که در سمت راست پیوستار قرار دارند، مطرح میگردد.
- (۴) جایگاه افراد در پیوستار را می توان بر اساس مجموعه الگوهای رفتاری - شناختی که در زندگی خود به کار می برند، تعیین نمود.

۸۰- پاسخ گزینه ۴

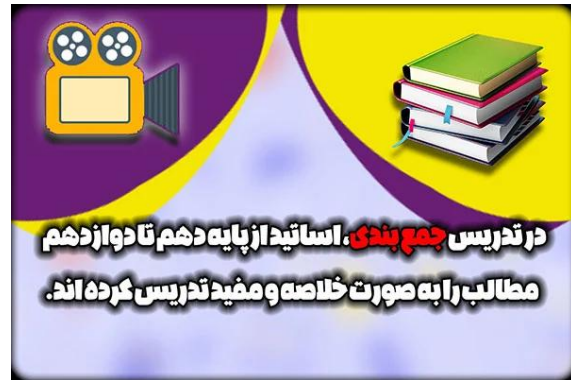
مجموعه الگوهای رفتاری و شناختی که افراد در زندگی روزمره خود به کار می برند همان سبک زندگی است که هم می تواند موجب بروز و گسترش بیماریها شود و هم مانع بیماری بنابرین در تعیین جایگاه افراد در پیوستار بیماری و سلامت نقش دارد. بررسی سایر گزینه ها :

گزینه ۱ : هم عوامل روان شناختی و هم عوامل جسمانی می توانند باعث حفظ و ارتقای سلامتی یا کاهش سلامتی و ابتلا به بیماری شوند بنابراین چنین تکفیکی درست نیست.

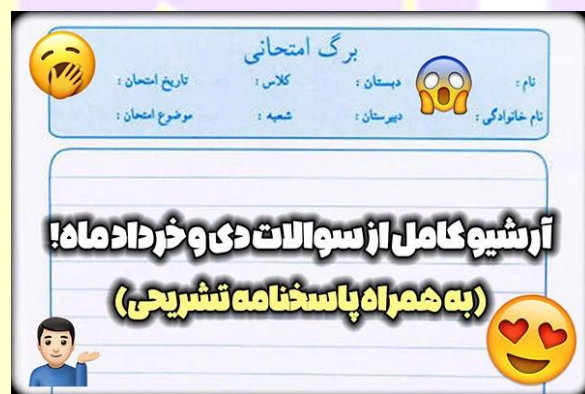
گزینه ۲ : افرادی که در سمت راست پیوستار (نه میانه) قرار دارند از شیوه زندگی سالم برخوردار هستند. با این حال از ایجاد تغییر در الگوهای رفتاری و شناختی و بهبود بخشیدن هر چه بیشتر به آن بی نیاز نیستند. زیرا همه افراد نه تنها باید برای حفظ جایگاه خود تلاش کنند بلکه باید تلاش کنند از جایی که هستند فراتر رفته و به سلامت کامل نزدیک تر شوند.

گزینه ۳ : برعکس این عبارت درست است، چون در سمت چپ پیوستار افراد بیمار قرار دارند که هدف روان شناسی سلامت در مورد آنها بیشتر درمان است ولی در سمت راست پیوستار افراد سالم قرار دارند که پیشگیری از ابتلا به بیماری برای آنها اولویت دارد.

جهت دیدن فیلم آموزشی همه دروس به همراه جزوه آنها
از پایه هفتم تا کنکور وارد سایت ((آموزش ملی)) شوید

جهت دانلود دفترچه کنکور و سوالات دی و خرداد ماه به همراه پاسخنامه کاملاً تشریحی آنها از
پایه هفتم تا کنکور وارد سایت ((آموزش ملی)) شوید

برای ورود به سایت ، نام ((آموزش ملی)) را در گوگل جستجو کنید

یا کد بالا را اسکن کنید و یا روی لینک <http://www.amoozeshmelli.com> بزنید.